JAN 8 1951

VIENYBĖ

Lithuanian National Weekly

LXV M. 51 N. BROOKLYN, N. Y. PENKTADIENIS, 1950 M. GRUODŽIO (DEC.) 29 D. KAINA 10 c.

New York Public Library 470 Fifth Ave.

Šiandien

Metams baigiantis
Lunatikų pasakos
Mašinų išradėjai
Knyga apie Nemuną

TIK KARAS GALĖS IŠSPRĘSTI KORĖJOS LIKIMĄ

Diplomtinės pastangos sulaikyti kiniečius nedavė jokių vaisių.—Komunistai baigia ruoštis visuotinei ofenzyvai. — MacArthur organizuoja pasipriešinimą į šiaurę nuo Seoulo

Kinijos komunistų delegacijos atvykimas į Jungt. Tautas turėjo tikslo laimėti laiką, pasiruošiant visuotinei ofenzyvai, paskleisti naujos propagandos prieš Ameriką. Jungt. Tautų karinė žvalgyba Korėjoje iš surinktų žinių daro išvadą, kad pirmosiomis sausio mėnesio dienomis komunistai pradės milžinišką puolimą prieš Jungt. Tautų kariuomenę.

MacArthur štabo spėjimu, kiniečių ir šiaurinių korėjiečių armijos, esančios fronte, ar artėjančios prie naujo kautynių lauko, siekia 1350000 vyrų. Iš šios masės apie 500,000 vyrų yra pirmosiose fronto linijose. Pranešimai sako kad šešios kiniečių armijos jau yra Korėjoje ir dvi armijos gabenamos iš Mandžurijos.

Frontas į šiaurę nuo Seoulo

Gaunamomis santuriomis žiniomis iš Jungt. Tautų vyr. karinės vadovybės galima suvokti, kad kariniai vadai ruošiasi rimtam pasipriešinimui. Naujasis kovos laukas eina į pietus nuo 38 paralelės ir į šiaurę nuo Seoulo, Pietų Korėjos sostinės. Priešo bandomieji daliniai kaunasi apie 20-25 mylias į šiaurę nuo sostinės.

Amerikiečių ir kitų Jungt. Tautų karinės jėgos esančios šiuo metu Korėjos fronte, siekia 250,000 vyrų, tuo būdu jėgų santykis 1:5 priešo naudai. Be amerikiečių, pietų korejiečių ir Britanijos dalinių, Korėjos fronte dalyvauja (nuo bataliono iki pulko stiprumo) belgai, prancūzai, filipiniečiai, turkai ir siamiečiai.

Atitrauktos visos jėgos iš apsupimo

Vienu iš didžiausių J. T. jėgų laimėjimų taktikos atžvilgiu tenka laikyti tvarkingą karių atitraukimą iš apsupimo šiaurės rytuose, pajūry, Hungnam erdvėj. Daugiau kaip 100,000 asmenų ir korėjiečių kareivių, įskaitant veik visas karo reikmenes, maistą, šaudmenis, buvo laivais išgabenta iš šio apsupimo ir perkelta į pusiasalio pietus. Be to buvo įgabenta tūkstančiai civilinių gyventojų, nenorėjusių pasilikti komunisų valdžioj.

Šio sekmingo atsitraukimo operacijos būtų neįmanomos — be galingo karo ir prekybos (transporto) laivyno. Karo laivyno reikšmingumu ateities kare neabejoja ir tie sluoksniai, kurie visą galią ateities kare skyrė aviacijai, manydami, kad naujasis galimas karas bus tik su Rusija ir bus išspręstas tik atominėmis bombomis.

Remington komunistas ir sovietų šnipas

Federaliniame teisme prasidėjo byla prieš Wm. Remington, buvusį ekonominį patrėją valdžios pareigose, kaltinamą, kad jis klastingai prisiekė prieš antiamerikoninės veiklos komisiją, tvirtindamas jog jis nėra buvęs komunistas.

Teisme jo buvusi žmona paliudijo, kad juodu abu buvo komunistinio jaunimo ir komunistų partijos nariai.

Remingtono pragaištingą veiklą iškėlė Elisabeth Bentley, kuri savo laiku pati buvo komunistų šnipė. Jam numatyta bausmė yra 5 metai kalėjimo.

Sovietams patiko Kennedy kalba

Visi didieji Maskvos laikraščiai ištisai išspausdino buv. Amerikos ambasadoriaus Britanijoje Kennedy kalbą, kurioj jis pavadino dabartinę Amerikos politiką savižudiška. Jis reikalavo, kad Amerikos kariuomenė pasitrauktų iš Korėjos ir visų kitų Azijos vietų, o taip pat ir iš Europos.

Mirė dr. Johana Baltrušaitienė

Gruodžio 21 d. Blairsville, Pa mirė dr. Johana Baltrušaitienė, sulaukusi 77 metų amžiaus. Velionė gimusi 1873 m.

Dr. Johana Baltrušaitienė gimus ir augus Amerikoj. Buvo karšta komunistų veikėja, nors prieš keliolika metų tiek ji, tiek jos vyras velionis Juozas Baltrušaitis buvo bepradėjusi veikti su socialistais.

Maždaug, apie tą laiką jos vyras net mėgino kandidatuoti į SLA organo Tėvynės redaktorius. (Juozas Baltrušaitis, savo laiku buvęs Vienybės redaktorius, mirė prieš keletą metų). Paskutiniais savo gyvenimo metais velionė vėl veikė su komunistais, į kurių tarpą ji įstojo dar 1919 m.

Mirusios kūnas palaidotas Pittsburghe, kur ji gyveno ir praktikavo mediciną.

Liūdnos Švenčių pasekmės

Prieš šventes įvairiose nelaimėse, daugiausia, žinoma, automobilių katastrofose žuvo dar negalutinais apskaičiavimais visoje šalyje apie 675 žmonės.

Pirmauja be abejonės New Yorko miestas, nors valstybių atžvilgiu jis pasiliko trečioje vitoje (48 užmušti), nes pirmą vietą užėmė Texas su 59 užmuštais ir antrą vietą Californija su 51 žuvusiu.

Specialistai prieš šventes buvo numatę, kad tik 440 žmonių galės žūti. Vadinas, šventėse buvo smarkiau įsisiūbuota, negu galėjo specialistai numatyti.

Didžiausi žmogžudžiai istorijoej

Kūčių dieną Kanzas City prezidentas Trumanas pasakytoje kalboje nepaprastai griežtai atsiliepė apie komunistus. Tarp kitko jis pareiškė, kad "komunistai yra čingis Chano įpėdiniai, o Čingis Chano kariuomenė buvo didžiausi žmogžudžiai žmonijos istorijoje.

Prezidento žodžiais Amerikos ir kitų demokratinių valstybių gyvenimas tvarkomas pagal krikščioniškuosius desnius. Ne tik Amerikos bet ir viso pasaulio žmonės, kurie tiki etika morale ir teise turi susijungti kovoje su priešu, kurs nežino nei garbės ir nepripažista teisės, — pasakė prezidentas.

Svetimšaliai turi registruotis

Emigracijos ir naturalizacijos direktorius New Yorke E. J. Shaughnessy išleido įsakymą —aplinkraštį, kuriame remdamasis valstybės saugumo įstatymais reikalaujama, kad visi čia gyveną svetimšaliai, išskyrus tuos, kurie gyvena šiame krašte laikinai, praneštų savo dabartinį adresą Emigracijos ir Naturalizacijos įstaigai. Ši registracija turi būti atlikta tarp 1951 m. sausio 1 ir 10 dienas.

Kiekvienoje pašto įstaigoje svetimšaliai nuo pradžios ateinančių metų ras atitinkamus formuliarus. Kiekvienas svetimšalis savo zonos paštų įstaigoje privalo įteikti reikalaujamą kortelę. Jei kuris nors svetimšalis bus ne savo nuolatinėje gyvenamoje vietoje ar užsienyje, privalo tuojau grįžęs į nuolatinę vietą užsiregistruoti.

LAIMINGŲ NAUJŲJŲ 1951 METŲ

PASITENKINIMAS SOVIETŲ SĄJUNGOJE NUSIVYLIMAS VAKARŲ EUROPOJE

Buv. prezid. H. Hoover

Norėdami sustiprinti izoliacianistinę politiką, republikonai, šios politikos šalininkai, įtraukė į šį darbą Herbert Hooverį, buvusį Amerikos prezidentą. Savo pasakytoj per radijo ir televiziją kalboj gruodžio 20 d. buvęs prezidentas smarkiai kritikavo dabartinę Amerikos užsienio politiką ir siūlė:

1) nutraukti ūkinę ir karinę paramą Vakarų Europai. Pasak Hooverį, Vakarų Europa turi pirma pati savo išgalėmis apsiginkluoti, ir pirm negu duoti jai pagalbą, Europa, turi parodyti savo tvirtą nusistatymą ginkluotis ir kariauti prieš Sovietų Sąjungą.

2) Amerika turi atitraukti savo karines jėgas iš Korėjos kovos lauko ir nesiduoti įtraukiama į kitus galimus konfliktus, kurie tiesioginiai neliečia Amerikos.

3) Amerika turi išstoti iš Jungt. Tautų organizacijos ir skirti visą savo dėmesį ir galią tiesioginių Amerikos reikalų gynybai.

Šiems Hooverio žodžiams buvo suteikta didelės reikšmės kaip Amerikos draugų, taip pat ir jos priešų tarpe. Pav. Rusijoj visi didieji laikraščiai ištisai perspausdino Hooverio kalbą, tuo pavaizduodami nuomonių skirtumą Vakarų demokratijų sluoksniuose ir spekuliuodami galimybėmis, kad Europa gali būti palikta viena savo likimui.

Vakarų Europoj tokio pobūdžio kalba taip pat nesukėlė noro ginkluotis. Susidarė proga sovietų šalininkams ir šiaip ištižusiems sluoksniams propaguoti tokią mintį: jeigu yra lemta (be Amerikos pagalbos Vakarų Europos gynimas yra neįmanomas) būti sovietų užkariaujamiems, tai reikalinga stengtis, kad ši operacija praeitų su mažiausiu skausmu.

Amerikos politikų tarpe pasigirdo skirtingų nuomonių dėl Hooverio pasiūlymų. Kaip ir ligšiol, rebublikonų atstovai su mažomis išimtimis pasisakė sutinką su Hooverio planu, demokratų atstovai — prieš pasitraukimą nuo Europos ir pasaulio reikalų.

Republikonų vadas sen. Taft pasakė: "Aš sutinku su daugeliu Hooverio išvedžiojimų". Rep. senatorius Wherry: "Hooveris išreiškė kaip tik mano mintis". Sen. Capehart (rep.): "Aš visu 100 nuošimčių sutinku su Hooveriu".

Iš kitos pusės demokratų politikai neigiamai pasisakė prieš Hooverio pastangas, palikti pasaulį komunizmo valiai. Senatorius Long (dem.) vadina Hooverio kalbą "pasiūlymu Sovietų Sąjungai žygiuoti į Vakarų Europą".

"Vieną didžiausių klaidų, kurias mes padarėme užsienio politikoj, buvo mūsų pasigarsinimas, kad mes dėl Korėjos nekariausime. Komunistai tai suprato, kaip pasiūlymą užimti Korėją," sampro-tauja minėtas senatorius.

Užsienio reikalų sekretorius D. Achesonas ir visa eilė dabartinių politikos pareigūnų griežtai pasisakė prieš nutraukimą finansinės ir karinės pagalbos Vakarų Europos valstybėms, argumentuodami, kad tokia Amerikos politika nesukeltų, o sumažintų tų valstybių norą ginkluotis ir kariauti su Sovietų Sąjunga.

ANGLIJAI NEREIKALINGA AMERIKOS PAGALBA

Pirmoji iš 16 Europos valstybių, kurios lig šiol gavo Amerikos ekonominę paramą Marshallo plano rėmuose, savo ūkinius reikalus sutvarkė Anglija. Nuo 1948 metų balandžio mėnesio Britanijai buvo skirta iš Marshallo fondo 2,694,000,000 dolerių. Dar 1950 metais jai buvo skirta 400,000,000 dolerių tačiau pasinaudojo tiktai 175,000,000 dolerių.

Britanijos finansų ministeris Hugh Gaitskell, atsisakydamas nuo tolimesnės finansinės paramos, teikiamos per Marshallo planą, paaiškino, kad dolerių trūkumas Anglijoj yra pasibaigęs. Kita, jis pasakė, Amerika turi pati taupyti milžiniškas pinigų sumas ginklavimuisi. Anglijos prekybos balansas paskutinį pusmetį parodė gerą perteklių (daugiau parduota į užsienį, negu pirkta). Eksportas per paskutinį spalių mėn. pasiekė rekordinį skaičių visoj Anglijos istorijoj — 593,320,000 dolerių.

IR ŠVEDIJAI NEBEREIKALINGA PARAMOS

Sekdama Anglijos pavyzdį, Švedija pranešė Marshallo plano administracijai (RCA), kad ji gali išsiversti be Amerikos dolerių, jos padidėjusios gamybos ir pakilusios užsienio prekybos dėka.

— Pagal Jungt. Tautų Europos Komisijos (Ženevoj) paskelbtus statistinius duomenis, Skandinavijos kraštai ir Anglija parodė patį didžiausį ūkinį gajumą pokariniais metais. Pagal naujas investicijas ūkinei ir prekybinei veiklai pakelti, pirmąją vietą, proporcingai žmonių skaičiui, užėmė Norvegija (daugiausia investuota į prekybos laivyną, kurs yra trečioj vietoj pasaulyje (po Amerikos ir Anglijos), antra Švedija, trečia Danija ir po jų seka Didžioji Britanija.

IŠ VISO PASAULIO

JAV paskyrė ambasadorių į Madridą, kuriuo bus Stanton Griffis, o gen. Franko į Washingtoną paskyrė buvusį užsienių reik. ministerį.

Maskvoje sudaryta 12 asmenų komisija, kuri turi paskirti taikos premiją. Ši taikos premija turės sutapti su Stalino 71 metų sukaktuvėmis.

Sovietų propagandos teigimu pasaulinė padėtis prieš Kalėdų Šventę pablogėjusi, nes esą nutarta demilitarizuoti vokiečius.

Argentinoje skėrių debesys užpuolė apsėtus laukus, daugiausia kviečių dirvas. Nelaimė esanti didelė.

Šiomis dienomis įvyksta Amerikos komunistų partijos visuotinas suvažiavimas kurio posėdžiai bus prie uždarytų durų. Komunistai stengiasi tuo metu suruošti savo šalininkų dideles demonstracijas.

Prezidentas Trumanas sutrumpino savo švenčių atostogas ir grįžęs į Washingtoną tuojau turėjo skubius pasitarimus su artimais bendradarbiais.

Kinijos komunistų karo vadas pareiškė, kad tol ne bus išspręstos Azijos problemos kol amerikiečiai nepasitrauks iš Korėjos ir Formozos ir kol komunistinė Kinija negaus pilnateisio nario vietos Jungtinėse Tautose.

Maskvoje netrukus bus demostruojamas naujas filmas vardu "Sudiev Amerika" ir nukreiptas prieš Ameriką ir jos "karo kurstytojus". Jo autorė esanti buvusi JAV ambasados Maskvoje tarnautoja, įsimylėjusi į rusą ir veikianti prieš savo tėvynę.

Lenkų Amerikos — Europos laivų linijos pirmininkas Kotylowskis buvo Amerikos policijos sulaikytas ir šventes praleido Ellis Islande.

Zabar

JUOZAS TYSLIAVA

Nė nepajutome, kaip 1950 metams baigiantis, pirmoji šio šimtmečio pusė, nelyginant viduramžio pilies durys, sklęste užsisklendė.

Stūmos užstumtos. Raktai ištraukti.

Ką atneš šie naujieji 1951 metai, per kuriuos, lyg per sienkstį, mes žengiame į antrąją šimtmečio pusę?

Kas žino.

O tuo tarpu politikų tvarkomas ir vadovaujamas pasaulis, lyg anas degtine apsvaigęs žmogus, eina prarajos krantu.

Kaip ten bebūtų, mes linkime laimingų 1951 metų.

***

Karui pasibaigus, buvo žmonių, kurie sakė, kad Vokietija turėsianti būti okupuota 50 metų...

Tada mes sakėme, kad tai lūnatikų pasakos.

Dabar, štai, tie patys "mandrapypkiai" kalba, kad Vakarų Vokietijai reikia grąžinti neprikląusomybę, reikia ją apginkluoti, reikia ją paruošti būsimam karui su Sovietų Sąjunga.

Karui su Sovietų Sąjunga ir jos satelitais (jeigu toks bus) reikia paruošti ne tik Vokietiją, bet ir Japoniją.

Turi būti atsteigtas jėgos balansas.

***

"Gudrus anglas išrado mašiną po mašinos, o mūsų rusiškas mužikas sau gimtąją dainą dainuoja."

Taip dainavo Nekrasovas.

Tuo tarpu, štai, bolševikai tvirtina, kad visas mašinas, įskaitant ir rašomąją, yra išradę rusai...

Tai primena anekdotą apie vieną sovietų karininką, kuris, bolševikams okupavus Lietuvą, užėjo į krautuvę Kaune ir paprašė mašinos... utėlėms mušti.

Tos mašinos bolševikai, matyt, dar nėra išradę.

***

Maršalas Petain, kuris savo amžium pergyveno ir George Bernard Shaw, atrodo, netrukus bus paleistas.

Vadinas, neapykantos aistra, kuri buvo užvirusi pokarinėje Prancūzijoje, iš lėto pradeda atslūgti.

Kita vertus, Petainą buvo pasmerkęs de Gaulle, kurio Ketvirtosios Prancūzijos politikai šiandien neapkenčia labiau, negu maršalo.

Žodžiu, "mainos rūbai margo svieto."

***

Su nepaprastu dėmesio įtempimu skaičiau ir perskaičiau iki galo S. Kolupailos studiją apie Nemuną.

Kartu su profesorium ir jo palydovais, a la Trubka, aš plaukiau nuo Stolpcų iki Gardino ir vėliau, pro Birštono kilpą, Velnio Tiltą, Kauną ir Rambyną, iki pat Kuršių Marių.

Nuostabi upė, tas mūsų Nemunas.

Esu dėkingas profesoriui Kolupailai, supažindinusiam mane ir šimtus kitų tokių, kaip aš, skaitytojų su nuostabiu Nemuno upynu.

***

Aną rytą skotų nacionalistai įlindo į Westminsterio katedrą ir išsinešė akmenį.

Akmuo, kaip akmuo, jis gal būt nevertas 50 centų. Bet kadangi tas akmuo savo laiku buvo atgabentas iš Skotijos ir padėtas po sostu, kuriame 700 metų buvo karūnuojami Anglijos karaliai, tai jo vertė neapskaičiuojama.

Nenuostabu, kad dėl to akmens, ant kurio kadaise buvo karūnuojami Skotijos karaliai, dabar anglų policija iš kailio neriasi.

O tuo tarpu skotai anglams sako:

"Mes reikalaujame autonomijos, o kai dėl to akmens, tai savo laiku jūs pavogėte ne tik jį, bet ir mūsų laisvę".

Amerikos Lietuvių Savaitė

METEUS BAIGIANT

Baigiant 1950 metus, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungas Centro Valdyba dėkoja visiems skyriams, jų valdyboms bei pirmininkams už jų uolumą ir pasiaukojimą, vykdant Sąjungos uždavinius. Ji sveikina visus Sąjungos narius Naujų Metų proga ir linki visiems ištvermės ir pasisekimo.

Niekas tikrai nežino, ką gali duoti pasauliui 1951 metai. Bet visi jaučiame, kad kova tarp gero ir pikto didėja vis labiau ir labiau. Kad reikia vis daugiau ir daugiau aukų ir kad ateities jau nebegalima gristi vien geromis viltimis. Gyvenamas laikotarpis stato rimtų uždavinių visiems Amerikos gyventojams, o mums lietuviams — dar ypatingai. Mums, kaip Amerikos gyventojams, rūpi išsaugoti turimą laisvę, o kaip lietuviams, rūpi klausimas kaip greičiau atgauti laisvę Lietuvai. Kokio darbo ir kokių pastangų bereikalautų Lietuvos laisvės byla, pagrindinė sąlyga ją laimingai užbaigti yra vienybė. Vienybė visų geros valios lietuvių, kur jie bebūtų. Vienybė visų Lietuvos laisvinimo reikalams vadovaujančių asmenų bei organų. Vienybė vilčių, pastangų ir priemonių.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga yra organizuota dalis Amerikos lietuvių bendruomenės. Ji jautriai pergyvena visus Lietuvos ir lietuvybės reikalus. Ir dabar, kada ALTS taip sparčiai ir gausiai paaugo lietuviais naujakuriais, tai jos veikla pasidarė pilnesnė ir reikšmingesnė Amerikos lietuvių kultūrai ir Lietuvos laisvinimui. Ateičiai reikia mūsų pastangų dar stipriau suglausti ir visus mūsų sumanymus skubiai įgyvendinti. Tam tikslui visa Sąjunga — visi jos skyriai ir visi jos nariai — turi ir toliau rikiuotis visuomeniniam darbui, derindamiesi prie vietinių reikalavimų, skatindami vienybę ir laikydamiesi Sąjungos dėsnių.

Šitokiu bendru noru Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga žengia į naujus metus su viltimi, kad jie bus darbingi, geri ir laimingi.

A. A. Olis — Sąjungos Pirmininkas
J. Tysliava — I Vicepirm.
V. Rastenis — II Vicepirm.
P. Linkus — Sekretorius
J. Ginkus — Iždininkas
Dr. M. J. Colney — Iždo Globėjas
A. S. Trečiokas — Iždo Globėjas

Sukūrė lietuvišką šeimos židinį

PHILADELPHIA, PA. — Skautė veikli lietuvaitė, lietuviškos dainos ir šokių ansamblio —mišraus choro, moterų oktето, dalyvė Irena Damčikaitė su Leonardu Kabalinsku sukūrė gražių vilčių teikiantį lietuvišką šeimos židinį.

Irena Damčikaitė atvyko į Philadelphiją su senais tėvais prieš metus laiko. Visą laiką pavyzdingai globojo savo tėvus, niekad ir niekur jų neapleisdama.

Vokietijoj, tremtinių stovyklų gyvenime Irena dalyvavo skaučių organizacijos veikloj. Prisidėjo prie kiekvieno lietuviško darbo. Tačiau jai itin buvo artimos ir mielos širdžiai skautybės idėjos.. Ji puiki rankdarbių menininkė, pavyzdingai siuvinėja lietuviškų lėlių drabužėlius. Iš jos rankų išėjusios tautinės lėlės vertė kiekvieną nusimanantį grožėtis. Užtat Irenos Damčikaitės gamintos lėlytės pasklido po visą pasaulį, o ypač šimtai jų atkeliavo Amerikon.

Bičiuliai, draugės ir draugai linki porai amžinai šviečiančios laimės, bet kartu tikisi, jog Irena ir Leonardas ir ateity neparodys pavargimo žymių ir tokiu pat atkaklumu bei ryžtingumu dirbs Lietuvos išlaisvinimo idėjai įgyvendinti.

K. S.

Lietuvos Nepriklausomybės Karo Invalidų Draugijai iš Brooklyno atsiųsta aukų $54.51

PHILADELPHIA, PA. —1950 metų gruodžio 3 d. Darius ir Girėno vardo Amerikos lietuvių Legiono postas minėdamas Lietuvos kariuomenės įsikūrimo šventę, Angelų Karalienės parapijos salėje Brooklyne, parinko be sveikatos išblaškytiems invalidams aukų. Laike minėjimo kalbose buvo prisiminti žuvę už Tėvynę ir vienos minutės atsistojimu pagerbta jų šviesi atmintis. O dar gyviems, be sveikatos likusiems, Nepriklausomybės Karo invalidams ponios Adelė Kizienė ir Stela Lesevičienė surinko $54.51 aukų.

Tai šviesus pavyzdys, jog ir amerikiečiai lietuviai yra jautrūs Lietuvos Neprikl. Karo invalidams.

Pinigų aukų aktą pasirašė: Feter Mikalauskas, Stella Lesevičius, Adelė Kizienė.

Lietuvos K. Invalidų Draugijos Valdyba taria lietuvišką ačiū visiems aukotojams, taip pat jautrią kalbą minėjime pasakiusiam, Nepriklausomybės Karo dalyviui — invalidui, giliam patriotui, Jurgiui Kiaunei.

V.Saurimas

BALFO AUKŲ VAJAUS DALYVIAI

lė Bernotienė — 7.40. Mary Krasauskas — 7.19. Jadvyga Bichnevičiutė — 7.07. Vytautas Kamentavičius—707. Stasys Bicknevičius— 6.96. Vincė Januškškaitė Leskaitis —6.91. Veronika Stelmokienė — 6.88. Emilija Putvytė — 6.73. Vanda ir Aldona Biknevičiutes — 6.61. Antanas Musteikis—6.55. Izidorius Paukštys — 6.51. Stase Ruokienė — 6.43. Regina Ingelevičiutė — 6.33. Vladas Bicknevičius —6.24. Magdelena Jenkevičius — 6.07. Pranas Naujokaitis — 6.07. Antanas Bobelis — 6.06. Marcele Schult z— 5,90. Eduardas Petkevičius—5.76. Anelė Bagdonas — 5.64. Marija Graužinytė — 5.40. Monika Merkevičienė — 5.18. Kan. J. Meškauskas — 5.14. Anna Kiburys — 5.02. Marytė Pupiutė— 5.02. Juozas Ratkelis — 5.00. Vytautas Graužinis — 4.99. Stasys Daugela — 4.89. Gražina Ruokis — 4.60. Vladas Švipas — 4.45. Algimantas Kreivėnas — 4.42. Gerimantas Peńikas — 4.32. Henrika Gražiunienė — 4.28. Osvaldas Žadvydas — 4.13. Sigute Dopkevičiutė ir Prikockytė — 4.08. Juozas Sodaitis — 4.07. Juozas Baužinskas — 3.96. Vladas Mylimas — 3.94. Algimantas Vasiliauskas — 3.93. Anelė Garliauskas — 3.72. Algirdas Alksninis—3.66. Vladas Pečkaitis — 3.56. Ant Martin — 3.44. Česlovas Grincevičius — 3.43. Marija Ingelevičiutė — 3.27. Leonardas Šimkus — 3.22. Liutaveras Siemaška—3.20. Juozas Bartkevičius — 3.14. Aldona Grudzinskaitė — 2.66. Ona Raubienė — 2.46. Robertas Zukas — 2.44. Juozas Brizgys — 2.36. Jonas Rauba — 2.34. Marija Grauzinienė — 2.32. Martynas Subačius — 2.31. Giedrė Zauniutė—2.21. Algis Ratkelis — 2.20. Albinas Gražiunas — 2.07. Aldona Brizgys— 1.94. Jone Mathews — 1.94. Zinaida Kazlauskienė — 1.90. Vytautas Vebeliunas — 1.87. Jonas Doniunas — 1.61. Rožė Šomkaitė — 1.25. Laima Vasiliauskas — 1.22. Krištaponis — 1.09. Marijona Skabeikienė 0.54.

Įteiktos atskiros aukos: Frank Rutovski ir Joseph Arteris per Mary Krasauckas — $10.00. Mikailina Vainienė — 5.00. Mr. & Mrs. McMahon 5.00. Jonas Narvydas — 5.00. Marijona Skabeikienė— 5.00. Ona Šnieckus — 5.00. Zenonas Merkevičius — 3.00.

Apreiškimo Parapijos postas viso surinko $1,524.43. Posto vedeju buvo kun. J. Pakalniškis ir pavaduotoju kan. J. Meškauskas. Šiame dideliame poste ypatingai padėjo dežuruoti Aldona ir Vladas Bichnevičiai.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS

Veronika Jomantienė —$52. 17. George Zvirblis — 34.69. Elena Vaicys — 19.82. Jonas Vaičys — 15.71. Benediktas Ramanauskas — 11.75. T. M. Grybas — 9.53. Steponas Samatauskas — 9.00. Barbora Paulauskienė — 8.59. Ona Rugienė — 7.93. Halina Ciapas— 2.66. Stasys Čiapas — 2.04 ir pats paaukavo $8.00.

Aušros Vartų Parapijos poste surinkta $181.89. Vedėjas buvo kun. dr. M. Ražaitis.

NAUJI TREMTINIAI ATVYKĘ Į AMERIKĄ

Apulskis Pranas, Chicago, Ill.
Aukštakalnis Jurgis, Omaha, Nebr.
Austynas Elzė, Chicago, Ill.
Bukšnys Ieva, Johana, Vapsva Jonas, Maspeth, L. I.
Chomskis Elena, Romanas, Lansing, Mich.
Dackus Augustas, Chicago, Ill.
Daukša Rožė, New York, N. Y.
Garliauckas Antanas, Chicago, Ill.
Kancevičius Antanas, Anelė, Vincas, Regina, Chicago, Ill.
Kapočius Feliksas, Providence, R. I.
Kazėnas Gediminas, Chicago, Ill.
Krinickas Aleksandras, Viktorija, Aleksandras, Arslen, Cleveland, Ohio.
Krumplis Leopoldas, Felicija, Valentinas, Chicago, Ill.
Lukas Alfonsas, Detroit, Mich.
Markauskas Vladas, Chicago, Ill.
Raudonis Stasys, Worcester, Mass.
Rumencevas Jaroslavas, Chicago, Ill.
Šermukšnis Juozas, Ida, Milda, Baltimore, Md.
Saveikis Stanislawa, Angelė B., Pranciškus, Ona, Newark, N. Y.
Stankevičius Juozas, Anelė, Lenni Mill, Pa.
Suopys Vytautas, Chicago, Ill.
Sulinskas Jonas, S. Boston, Mass.
Švelnys Justinas, Irena, Zita, Romualdas, Omaha, Nebr.
Šmulkštytė Ona, Gary Ind.
Trinkaitė Apolonija, Dalton, Pa.
Urbanavičius Bronius, Antanina, Algimantas, Chicago, Ill.
Vailonis Balys, Brooklyn, N. Y.
Valinskas Albinas, Worcester, Mass.
Balceraitis Julius, Emma, Fondu Lac, Wisc.
Dauginas Vytautas, Chicago, Ill.
Dibonas Emilie, Petras, Mindaugas, Cicero, Ill.
Hube Kostancija, Dyersburg, Tenn.
Kavolius Mečislavas, Valė, Rita, Chicago, Ill.
Kazlauskas Stasys, Chicago, Ill.
Keburis Povilas, Chicago, Ill.
Kregždys Vytautas, Anelė, Danutė, Juozas, Chicago Ill.
Kusminskienė Ona, Omaha, Nebr.
Matuza Martynas, Adelė, Alma, Ervinas, Erika, Omaha, Nebr.
Nagis Martinas, Chicago, Ill.
Narbutas Stefanija, Nijolė, Juraitė, Cicero, Ill.
Taluntis, Povilas, Kennan, Wis.
Tauras Ruta, Los Angeles, Calif.
Strazdas Juozas, Los Angeles, Calif.
Afanasievas Petras, Ona, Virginija, E. St. Louis, Ill.
Augaitis Juozas, Magdalena, Detroit, Mich.
Bendorius Viktoras, Kostancija, Omaha, Nebr.
Beršonas Teresė, Elena,, Detroit, Mich.
Brizgys Petras, Emilija, Antanas, Brooklyn, N. Y.
Cijunelis Kazys, Margareta, Valeris, Chicago, Ill.
Gricius Valerijonas, Adelė, Vandergrift, Pa.
Jonikas Kazys, Waukegan, Ill.
Juškėnas Stanislavas, Leokadija Kastytis, Chicago, Ill.
Kapačinskas Augustinas, Jurgis, Teofilė, Watertown, Conn.
Karuža Vytautas, Janina, Aldona, Laimutė, Cleveland, Ohio.
Keserauskaitė Ona, Chicago, Ill.
Kinčius Juozas, Detroit, Micr.
Kroicas Jonas, Bridgeport, Conn.
Lukoševičius Vincentas, Beloit, Wisc.
Maselis Jonas, Detroit, Mich.
Mažeikaitė Marija, Maspeth, L. I., N. Y.
Medenis Viduvis, Rūtė, Ismėna, Maywood, Ill.
Petrauskas Steponas, Marijona, Danguolė, Aquelina, Salomėja, Virginija, Detroi, Mich.
Povilaitis Jurgis, Marija, Philadelphia, Pa.
Pūdymaitienė Ona, E. St. Louis, Ill.
Racevičius Tadas, Zenta, Irena, Hartmutas, Waterbury, Conn.
Račkauskas Pranas, Eugenija, Virginija, Pranas, Vytautas, Basking Ridge, N. J.
Raila Juozas, Valė, Detroit, Mich.
Staniulis Jonas, Providence, R. I.
Svederauskas Domininkas, Setauket, L. I., N. Y.
Vaitiekūnas Petras, Linden, N. J.
Valaitis Jonas, Detroit, Mich
Venclauskas Henrikas, Schenestady, N. Y.
Vokenas Veronika, Stefanija, Vanda, Chicago, Ill.

A. PAKENAS AND SONS
SIUVYKLA IR VALYKLA

A. Pakenas

Mes siuvame, taisome ir valome drabužius pačiomis moderniausiomis mašinomis ir priemonėmis.

Mūsų gamybos ir medžiagos kokybė, palyginti, yra geresnė, negu kitur.

Darbas atliekamas sąžiningai ir greitai

UŽSAKYMUS PRIIMAME IR IŠ KITUR

Krautuvė 138 E. MAIN ST.
Dirbtuvė 110 BROOKSIDE AVE
AMSTERDAM, N. Y.
Tel. 1321 Tel. 5083

SHEPHERD DISTRIBUTING CO.
Distributors for
DOMESTIC and IMPORTED BEERS
Wholesale and Retail
JOSEPH V. PLAKIS
2315 N. 28th St., Philadelphia, Pa.
Tel.: SAgamore 2-2013

WHITE HALL HOTEL
PETER ČESNULIS, savininkas
2 barai, restoranas, salės parengimams
NEW TOWN, PA. Tel. 9981

Iki Naujųjų Metų didžioji
ŠLIUPTARNIŲ
knyga tik už 3 dolerius!

Geriausia Žiemos Švenčių (Kalėdų) dovana jums patiems, jūsų giminėms ir draugams.

Skaitydami ŠLIUPTARNIŲ knygą, matysite Amerikos lietuvių nuveiktus darbus dėl lietuvybės, kultūros ir geresnio, šviesesnio rytojaus, taip pat labai karštas kovas "šliuptarnių" su "kryžiokais".

Tai iš tikrųjų yra pirmutinė lietuvių literatūroje knyga, kurioje atsispindi Amerikos lietuvių gyvenimas, tarsi veidrodyje arba teatro filmoje.

652 dideli puslapiai, kieti drobės viršeliai, dr. Šliupo, kun. Dembskio ir "dėdės" Šerno atvaizdai, o kaina dabar tik 3 dol.! Bet po Naujų Metų ir vėl bus 5 dol.

Reikalaukite šiuo adresu (ir reikalaukite tuojau, kad nepritrūktų):

Dr. Al. Margeris,
3325 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

BEE HIVE RESTAURANT
Wm. A. Aliukonis, Sav.
Alus, pirmos rūšies maistas
Kviečiami svečiai, atvykę iš kitų valstybių.
56 High St., Nashua, N. H.

DIAMOND CAFE
V. B. Santeckas ir V. Bukauskas, sav.
Alus, degtinė, vynas
305 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
SO 8-9094

A. MIEŽIS
Alus, degtinė, vynas
2207 N. 2nd Street
Philadelphia, Pa.
REgent 9-4156

ANTHONY MARTIN
Restoranas ir Baras
3759 N. 7th Street
PHILADELPHIA, PA.

SAULĖTOJ FLORIDOJ
HADDON HALL HOTEL
COCKTAIL LOUNGE — BAR
1500 COLLINS AVE., MIAMI BEACH, FLORIDA
George J. Jokubaitis atidarė gražų barą šiame viešbutyje. Atvažiavę į Miami Beach, užeikite pas Jokubaitį, galėsit išsigerti, pavalgyti ir apsistoti tame pat viešbutyje.
GEORGE J. JOKUBAITIS, Manager.
Tel. 5-1251

Juozapaitis Cafe
Restoranas ir Baras
18 S. Fremont St.
Baltimore, Md.

CASINO GARDEN RESTORANAS
William ir Mary Lang, *Sav.*
AMERIKONIŠKI IR LIETUVIŠKI VALGIAI
SALĖ PRAMOGOMS IR PARKAS VASARAI
Šokiai penktadieniais ir šeštadieniais, grojant pirmos rūšies orkestrui.
128 NORTH ELM ST., WATERBURY, CONN.
Tel.: 4-9920

C. WILLIAM KACHAUSKAS
Laidotuvių Direktorius
637 Washington Boulevard
Baltimore, Md.
Telefonai:
LExington 5714
MUlbery 8617

DR. M. J. COLNEY
148 Grand Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4747
PRIĖMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. ryte iki 8 val. vak.

WALTER'S CAFE
W. Medveckas, Sav.
Degtinė, alus ir vynas
1124 W. Pratt St.
Baltimore, Md.

BOSTON BAKING CO.
J. Tamošauskas
B. Andriušaitis
Lietuviška duona ir pyragaičiai
Pristatoma į namus ir krautuves
8 Ames St., Lowell, Mass.
Tel. 2-6797

AUKSINĖS ŠAKNELĖS

Auksinės Šaknelės (Golden Seal) yra didelė vertės vaistas nuo kataro, baltųjų, sėklos nubėgimo, gimdos nuslūgimo, akių uždegimo, nuo rožės, nuo drugio, nuo kepenų gedimo, nuo skilvio ir kitų vidurinių skaudulių, nuo sugedusios burnos. Auksinės šaknelės veikia tiktai nesveiką kūno dalį, kuri serga. Kitaip sakant, jos gydo visokias ligas. Ir tai ne mūsų pasakyta, bet taip sakoma visokiose daktariškose knygose. Puodukas verdančio vandens ir šaukštukas sutrintų Auksinių Šaknelių, gert po čerkutę kelis kartus perdien, arba plauti sergančias kūno dalis. Svaras Auksinių Šaknelių kainuoja $15.00. Perkant mažiau, uncija kainuoja $1.00.
ALEXANDER'S CO.
414 West Broadway
South Boston 27, Mass.

"Pioneers in Radio and Electronics Since 1920"
FADA
Television

12½ In . . . 91 Sq. In. GLARE-FREE grey-face filter glass screen. Better viewing, filt-back angle front panel. Built-in "FADE-SCOPE" Antenna... beautiful mahogany veneer DeLuxe custom-built cabinet console . . . featuring AC Automatic Gain Control circuit. Sensational performer in all areas.

$239.95
VERNON RADIO and TELEVISION
PARDUODAMA IR TAISOMA
JUOZAS BUČINSKAS, Sav.
64 Vernon Street, Worcester, Mass.
Tel. 6-1759.

Senasis Brooklynas Kalba

Senų laikų reportažai iš lietuvių būklės Brooklyne

Jau 1883 metais Brooklyne pasirodo antras lietuviškas laikraštis Amerikoje. Jį leido tūlas M. Tvarauskas, o vardą parinko jam labai keistą, būtent "Unija". Iš to paties vardo galima spręsti apie to laikraščio kryptį.

Trečias iš eilės lietuviškas laikraštis, tai istorinis dr. Jono Šliūpo "Lietuviškasis Balsas," kurs Amerikos lietuvių gyvenime suvaidino tokį didelį vaidmenį.

Čia ne pro šalį bus priminti, kad ir mūsų "Vienybė Lietuvninkų" tais pačiais maždaug laikais pradėjo kalbėti į savo tėvynainius. Jos pradžia ne čia Brooklyne, bet Plymouth'e,Pennsylvanijoj.

Dar "Gazietoj Lietuviškoj" randame žinią, kad New Yorko (Brooklyno) lietuviai turėjo mitingą ir nusprendė nebepriklausyti lenkiškai parapijai ir, aplamai, atsiskirti nuo lenkų. Ten pat nurodoma, kad visame didžiajame New Yorke gali būti lietuvių "apie tūkstantį dūšių." Ir jie visi nenori mokėti lenkų kunigui parapinių duoklių. Jie esą pasiruošę pakelti nors ir didesnes išlaidas, bet būtinai jie nori savo — lietuviško kunigo. Šiame susirinkime, ar kaip sakoma, mitinge buvo labai aktyvus dr. Jonas Šliūpas, kurs pasakė susirinkusiems karštą kalbą.

Lietuviai nemokėdami daugumoje svetimų kalbų, net religinės praktikos negalėdavę atlikti. Tad kasmet "velykinės išpažinties" klausyti į Brooklyną atvažiuodavo kunigai iš kitų vietų. Minimi kunigai Kunča iš Baltimorės, Juškevičius iš Shamokin, Čižauskas iš South Band, Ind., Ruškevičius iš Otis, Ind., kurie lankydavo brooklyniečius tais laikais, kai jie dar netu rėjo savo kunigo.

Po šio susirinkimo lietuviai Brooklyne pasidarė drąsesni. Jie suprato, kad būtina kokia nors organizacija, kuri sujungtų lig tol padrikai pasiskleidusius didžiuliame mieste tautiečius. Pagal tų laikų nuotaikas, dauguma nutarė ir įsteigė "Šventos Traicės" draugystę. Ši draugystė jau turėjo rašytus įstatus ir jau pradžioje prie jos prisirašė 19 narių. Šiandieną gal daugeliui bus keista išgirsti, jog šios draugystės vienas uoliausių organizatorių buvo tas pats dr. J. Šliūpas. Šio asmens nuopelnai Amerikos lietuviams yra neapskaičiuojami. Jis ne tik Brooklyne, bet ir kitur ragino lietuvius kurti savas parapijas, kad, anot jo, "kiltų lietuvystė..."

Šios draugystės sekretorium buvo dr. J. Šliūpas. O jos nutarimų tarpe randame ir tokius:

1. Į draugystę priimami vyrai ir moterys, 2. Į komitetą nepriimami "naujalenkiai"

3. Kad lietuviškas kunigas kurį gaus, neitų pas lenkus.

Draugystė laikė reikalinga pasirūpinti religiniais savo narių ir aplamai visų lietuvių reikalais. Buvo parašytas laiškas kun. Kuncai, kuris buvo prašomas atvykti klausyti velykinės išpažinties. Bet šis kaž kodėl pirma, negu atvykti, užklausė vietinį lenkų šv. Stanislovo bažnyčios kunigą apie naujai susidariusią lietuvių draugystę.

Lietuviai pasipiktino kun. Kunčos laikysena ir reagavo per savo laikraštį. Ten buvo išspausdintas atviras lietuvių laiškas kun. Kunčai, kurs buvo pavadintas: "Brolau kunige"...

Šio incidento pasekmė buvo tokia, kad dr. Jonas Šliūpas "paliovė būti gazietos rėdytoju".

Šis Amerikos lietuvių gyvenime laikotarpis yra ypatingai įsidėmėtinas. Šiuo metu įvyko lietuviuose persilaužimas. Nuo to laiko atgijo lietuviška sąmonė, atsirado drąsos (kurios ir šiandien, kaip parodo incidentai dėl lietuvių kalbos parapinėse mokyklose, ne visados pakanka) ginti savo teises. Lietuviai pajuto savo galią ir nebenorėjo klausyti kiekvieno "ponpalaikio" ir būti kieno nors pastumdėliais.

Pradžioje kova buvo labai sunki. Visą reikalą sukomplikavo kun. Kunča, kurs prieš lietuvių norą atvyko į lenkų šv. Stanislovo bažnyčią lietuvių išpažinties klausyti.

Dr. J. Šliūpas nenorėjo nusileisti. Jis sušaukė mitingą ir smarkiai agitavo prieš vadinamus "naujalenkius". Jis įkalbėjo surasti tikrą lietuvį kunigą. Ir tokį kunigą Šliūpui pavyko surasti Independence, Wisconsino valstybėje. Tai buvo vėliau savotiškai pagarsėjęs Brooklyne kunigas Varnagiris. Jis buvo neseniai atvykęs iš Lietuvos ir tarnavo lenkams ir čekams.

Kun. Varnagiris priima dr. J. Šliūpo kvietimą vadovauti Brooklyno lietuvių parapijai. O "Lietuviškame Balse" randame raginimą jį palaikyti, girdi, nors jį kviečia Šliūpas "kurį vadina eretiku, o pagal jo mįslį ir storonę tapo uždėta lietuviškoji parapija New Yorke dėl įtaisymo lietuviškos bažnyčios."

Netrukus kun. Varnagiris atvyko į Brooklyną. Ta proga dr. J. Šliūpo "Balsas" rašo: "Garbė tam kunigui, kurs tą darbą daro dėl pakėlimo vienybės ir garso tautos."

Dr. J. Šliūpas jau anksčiau pažinojo kun. Varnagirį, nes šiam paskutiniajam būnant Independence, jo laiškai ir siuntiniai ateidavo dr. J. Šliūpo adresu į Brooklyną.

(b. d.)

URANO KARŠTLIGĖ 1950 METAIS

LAIMĖS IEŠKOTOJAI GREITAI PERSIRGO ŠIA LIGA, TIKTAI NE VYRIAUSYBĖS, KURIOMS URANAS REIKALINGAS ATOMINIŲ BOMBŲ GAMYBAI

Vieną dieną plieno bendrovė Johns and Laeglin paskelbė, užtikusi Viršutiniame Michigane urano, to brangaus metalo atomų gadynėje klodą. Ši žinia gretimo miestelio L'Anse gyventojams trenkė kaip plaktuku į galvą. John V. Clements, draudimo agentas, pasakoja: "Aš buvau pakeliui į savo įstaigą, kai mane pasitiko pažįstamas vyriškis ir užsivedęs į miestelio banką, prašneko: Mes renkamės Lions klube nepaprasto posėdžio, — ateik".

Clements nuėjo į Buckhorn taverne. Ji buvo pilna vyrų kaip bičių avilys. Kiekvienas kalbėjo, kad jis eina ieškoti brangiojo metalo, kurį daugumą vadino geranium. Prasidėjo skambinimas telefonais į miesto teismą, į banką į restoranus ir policijos būstines. Skambino iš visų Amerikos kampų. Tarp kitų skambino žmogus iš Detroito, kuris neseniai buvo pardavęs Buchorn taverne L'Anse. "Ar tiesa?" teiravosi jis krimsdamas pirštus. "Aš esu taip užimtas," kalbėjo naujasis tavernės savininkas, "kad neturiu laiko nė pakalbėti." Gatvėj stovi eilės žmonių, kurie stengiasi įsibrauti į tavernę. Aš nebepajėgų juos išmaitinti ir padyti."

Prie telefono priėjo policininkas, senas buvusio savininko pažįstamas. Jis patvirtino urano ieškotojų spusti miestely. Ten kur anksčiau pasirodydavo vienas kitas praeivis Mac Combs kampe, dabar naujai pasamdytas policininkas tvarkė žmonių judėjimą.

Miestelio sklypų ir žemių savininkai vyko į teismo namus ir teiravosi: kam priklausys uranas, jeigu bus rastas jų žemėje? Gudrus geologas tuojau suruošė vakarinius geologijos kursus, į kuriuos bematant susirašė septyniasdešimt žmonių. L'Anes dienraštis rašė apie "urano karštligę 1950 metais."

"NE VISKAS, KAS SPROGSTA, YRA ATOMINĖS BOMBOS

Urano neranda gryname pavidale, pav. kaip auksas, kurį galima plaunant atskirti nuo smėlio, bet rūdos pavidale. Tokia urano rūda buvo užtikusi minėta J. & L. bendrovė. Urano rūda ieškoma vadinamais Geiger aparatais. Šis instrumentas atrodo kaip rankinis radijo aparatas. Užėjus urano klodą aparatas ima sprygčioti.

Visa bėda, kad ne tik radijo rūda yra radijo — veikli. Padrąsinti paskirus urano ieškotojus, Atominės Energijos Komisija nustatė mažiausią atlyginimą už urano rūdą ir už kiekvieną naujo rūdos klodo atradimą pažadėjo 10,000 dolerių bonais. Kiekvienas, kuris nesigaili keleto šimtų dolerių Geigerio aparatui įsigyti, gali pasidaryti urano ieškotoju. Užtikęs uraną, gauna tuojau žadėtus 10,000 dolerių ir tam tikrą dalį pelno iš būsimų kasyklų. Bet tai nėra taip lengva. Michigano valstybės geologas G. E. Eddy sako: "Ne viskas, kas sprogsta yra atominės bombos".

Bobby Ball, restorano savininko Upper Michigane sūnus, nutarė urano ieškojimą suderinti su medaus mėnesio malonumais. John Voelker, Marquette apylinkės valstybės gynėjas, taip pat nusipirko Geigerio aparatą uranui ieškoti. Ši mintis jam atėjusi į galvą važiuojant per Kanadą, kartu su Jones & Laughlin bendrovės vyr. geologu L. P. Barrett. Traukiniui riedant per Agavą Canyon, Barrett išsireiškęs: "Vieną dieną aš čia pasirodysiu su Geigerio aparatu. Čia kvepia urano rūda". Netrukus vienas iš jo jaunųjų padėjėjų, John McKee, ištikrųjų užtiko vėliau uraną Agaway Canyon srity.

Traukinys buvo pilnas urano ieškotojų, — pakeliui į Theano Point, bet bevažiuojant paaiškėjo, kad ten jokio urano nėra. Laimės ieškotojai, žinoma, piktai keikėsi. Bet jų galvose kilo naujos mintys, paskatinuosius Voelker nenuleisti rankų. Ligi šiol jis buvo didelis medžiotojas, tad kodėl jam nepakeisti šį sportą į vaikščiojimą po įtartinus kalnus ir apylinkes su Geigerio aparatu?

Ir taip jam vieną dieną bevaikščiojant netoli Escanbos upės į pietus nuo rausvų Ishpeming kalnų, pradėjo sproginėti jo Geigeris. Jis parskubėjo namo, nedelsiant pranešdamas žinią Reginald Comer'ui, buvusiams Jones & Laughlin bendrovės geologui. Jis lekia per visą naktį savo automobiliu, ir kitą rytą yra pas Volkerį. Jie pasikvietė valstybės geologą Frank Padree, ir prisaikdinę, kad jis laikys paslaptį, papasakojo jam apie urano klodų atradimą.

"URANAS", BET NE TAS, KURIS IEŠKOMAS

Valstybės gynėjas Voelker papasakoja, kaip jie ėmė kalti ateities planus, apie turtus, laukdami pranešimo iš Atominės Energijos Komisijos New Yorke. Pagaliau atėjo atsakymas. Radinys esąs panašus į urano rūdą, bet tai ne tikras uranas. Geologai jį vadina torium. Jis naudingas žibalinių lempų gamybai, bet ne atominėms bomboms.

Žemėj esą nemažiau urano kaip cino, bet klausimas, kur jį užtikti, kad jis būtų prie žemės paviršiaus. Geigerio aparatas parodo urano rūdą, esančią negiliau, kaip per keletą pėdų.

Kunė DANDIERINAS

Saulė mūsų dar be ūsų

Šviečia Saulė Maskvoje,
Tartum skylė tarboje.
Eina garsas iš Maskvos:
Saulė žemę "sumaskvuos".

Tai laikai, kad juos bala!
Šviečia saulė, kaip smala.
Verčia juoktis mus visus
Nes nešioja ji ūsus.

Ūsai — daiktas nuostabus.
Bet kas bus, kai jų nebus?
Kaip gyvensim be Maskvos,
Kai ponai "nusimaskvuos?"

Lietuvos karių ir laisvės kovotojų veikla

Nuo 1930 m. Brooklyne gyvuoja Amerikos Lietuvių Legijono 1-is Dariaus Girėno postas (kuopa). Tai yra buvusių karių lietuvių organizacija, prie kurios priklauso tarnavusieji Lietuvos, kitų Pabaltijo valstybių ir Amerikos kariuomenėje ir minėtų kraštų ginkluotose jėgose (k. a. Šauliai, laisvės kovotojai, karnės gydytojai ir inžinieriai, slaugės ir pan.). Šiais metais į šį postą įstojo generolai S. Pundzevičius ir J. Černius, pulkininkai I. Kriaunaitis ir Birutis, "Kario" red. kpt. S. Urbonas keliasdešimt karininkų, seniausias "Kario" redakcijos sekretorius vyr. pusk. St. Butkus ir eilė kitų ginkluotos kovos dalyvių. Dariaus Girėno vienetas dabar turi apie 70 narių.

Gruodžio 13 d. įvyko metinis šio posto susirinkimas, kuriame priimtas raportas apie posto štabo veikimą. Pažymėtina, kad postas, nežiūrint sunkių sąlygų ir narių skaičiaus nedaugio, pajėgė išlaikyti gražias savo tradicijas, bendradarbiavo su New Yorko Lietuvių Taryba, kurioje turi savo atstovą P. Mikalauską, dalyvavo Amerikos ir Lietuvos šventėse, BALF'o rinkliavoje ir tt. Postui daug pasidarbavo šie ilgamečiai pareigūnai: P. Mikalauskas, V. Vyšnius, P. Venys, V. Kuras ir kt. Už tai visas postas išreiškė jiems nuoširdžią padėką.

Naujais pareigūnais 1951 m. išrinkti šie posto vadu P. Jurgėla, 1-ju pad. K. Jurgėla, 2-ju pad. I. Kraunaitis, adjutantu A. Vakselis, ūkvedžiu — iždininku P. Venys, kapelionu kan. prof. J. Meškauskas, teisėju — patarėju P. Mikalauskas, ginklininku V. Aiksninis ir budėtoju J. Gudelis.

Postas nutarė ateity kiekvienam mėnesiniam susirinkime laikyti pusvalandžio paskaitėlę svarbiais tautiniais ir kariškais klausimais ir pakvietė pik.Kraunaitį paruošti tokią paskaitėlę postui sausio 10 d. Galima tik džiaugtis, kad mūsų kariai ir laisvės kovotojai organizuojasi, žadaduoliai veikti ir patys išsiparengoja būti naudingesni savo Tėvynei Lietuvai ir demokratijos gynėjai JAV. D.

Tremtinių padėkos šventė New Britaine

NEW BRITAIN, CONN. — Per Tris Karalius, 1951 m., sausio 6 d. vietos tremtiniai ruošia iškilmingą Padėkos Šventę savo sponsoriams ir geradariams bei visų lietuviškų organizacijų atstovams. Išpuoštoj liet. parapijos salėje 7 val. vakare įvyks vaišės su dainomis, liet. šokiais, trumpomis prakalbėlėmis, monologais ir kt. marga programa. Visiems geradariams bus įteikti Padėkos Lapai. Sekančią sausio 7 d. 11 val bus atlaikytos iškilmingos pamaldos už geradarius, kurių metu atitinkamą pamokslą pasakys prof. kun. Stasys Yla ir perskaitys speciališkai šiai šventei jo parašytą maldą.

Visi tremtiniai, gyvenantieji New Britaine ar apylinkėse arba kitur išsikėlę, bet čia turintieji savo geradarių turi vienintelę progą dalyvauti šioje šventėje ir gražiai, organizuotai pagerbti savo geradarius. Šiuo reikalu prašoma skubiai kreiptis į N. Britaino tremtinių valdybą adresu A. Giedraitis, 9 Seymour St., New Britain, Conn., telef. 5-1864. Reikia nurodyti savo ir geradarių vardą, pavardę ir tikslų adresą.

Šventė bus ne vieša, įėjimas su kvietimais, ir ten nebus reikalo praleisti nė vieno cento.

Vokietijoje dar yra 10,000 lietuvių

BALF įgaliotinių Vokietijoje pranešimu, šiomis dienomis Vokietijoje buvo 10,405 lietuviai tremtiniai (stovyklose ir už stovyklų ribų), kurie retkalingi drabužių maisto, vaistų ir kitų daiktų. Iš to skaičiaus daugiausia lietuvių yra Britų Zonoje — 6,170 asmenų. Antroje vietoje Amerikos Zona su 3,850 asm. Mažiausia lietuvių yra Prancūzų Zonoje — 467 asmenų.

Sveikiems ir darbingiems išvažiuojant iš Vokietijos, likusių ten lietuvių būklė sunkėja, nes ligonių, invalidų, senelių ir kitų nedarbingųjų nuošimtis sparčiai didėja.

Paieškomi asmenys

Kavaliauskas (Kawalewsky) Antanas ir Juozas, kilę iš Baisogalos, gyvena Chicagoje ar apylinkėje.

Kavarskas Adasis, kilęs iš Zubelių km., Gelvonių valsč., Ukmergės apskr., 1940 m. gyveno Chicagoje.

Miliauskis Jonas, s. Antano, kilęs iš Mustaičių km., Kuulių vals., Kretingos apskr. Gyveno Chicagoje.

Senauskas Vytautas, 1949 m. atvykęs į JAV, gyveno Wheatfield, Indiana.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti :

Consulate of Lithuania, 30 North LaSalle St., Cricago, 2, Ill.

PHILADELPHIA, PA.

MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.
113 SOUTH 34th STREET
Arti Pennsylvanijos Universiteto

PETER DAVIDONIS
VYNAI — LIKERIAI — ALUS
2327 Brown Street Philadelphia, Pa.

MONUMENTS & CEMETARY MEMORIALS
E. J. WITALIS
MacDADE BLVD. CEDAR AVENUE
Rear entrance Holy Cross Cemetary
DARBY, PA.
Phone Darby 2467

ADAM'S CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-8785

Naujai atidarytas lietuviškas restoranas ir baras
TRAUN'S
N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2-nd Street Tel.: DEW 513
PHILADELPHIA, PA.

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street Telefonas Poplar 4110
PHILADELPHIA, PA.
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakelevingiems suteikiama nakvynė — viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkites į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirengę suteikti geriausį patarnavimą.

Raymond Wasikonis
RESTORANAS IR BARAS
2826 Master Street
Philadelphia, Pa.

WILLIAM VALAITIS
Visokeriopas automobilių taisymas
730-2 E. Moyamensing Ave
Philadelphia, Pa.
Tel. Howard 8-0596

TRAUN'S CAFE
N. E. cor. 16th Street and Spring Garden
Tel. LO 7-8662, LO 7-4967
Res. Cheltenham 2562
Philadelphia, Pa.

GEO S. REINS
BAR
1625 S. 2nd STREET,
Philadelphia, Pa.
Tel. FU 9-0692

BILL and AL's CAFE
A. Rinkus ir V. Vinickas
1528 Cumberland Street
Philadelphia, Pa.

LIBERTY FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
204 NORTH BROAD STREET
Philadelphia 2, Pa.
(At Race Street Subway Entrance)
STATEMENT OF CONDITION AS OF JUNE 30, 1950

ASSETS

First Mortgage Loans	$6,127,067
Loans on Passb'ks and Certificates	34,717
Federal Home Loan Bank Stock	100,000
Cash on Hand and in Banks	618,076
Office Building and Equipment	56,906
Parking Lot—1413 Race Street	22,722
Deferred Charges and Other Assets	8,740
TOTAL	$6,988,228

LIABILITIES

Members' Share Accounts	$6,518,158
Loans in Process	29,769
Other Liabilities	4,927
Specific Reserves	11,455
General Reserves $235,000	
Undivided Profits 188,925	423,926
TOTAL	$6,988,228

CHARLES S. CHELEDEN, President
RAYMOND UZUMECKI, Secretary
HENRY KEMEKLIS, Treasurer
REGULAR DIVIDENDS
Payable June 30 and December 31. Paid without interruption since 1901. Never less than 2¼ percent per annum.

NEW BRITAIN, CONN.

Quality Market
VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 Park Street

Hartford Ave. Restaurant
ANDRIUS ŠVIRINAS, Sav.
36 Hartford Avenue

A. PETRAUSKAS
Restoranas ir viešbutis
Įvairūs gėrimai, geras maistas, puikūs kambariai
92 CHURCH STREET,

Paul's Restaurant
Paul Višniauskas, Sav.
pirmos rūšies maistas
Įvairiausi gėrimai.
31 Spring Street

JOHN B. VARKEL
PACKAGE STORE
Degtinė, vynas ir alus
411 Stanley Street
Tel.: 9-821[illegible]

Atvykę į Miami, Florida, paskambinkite, o mes tuojau nusiųsime automobilį ir jus parsivežime.
SOUTHERN CROSS HOTEL
Paul Usanis, Savininkas.
Jūs būsite patenkinti, apsistoję šiame didžiuliame, švariame ir gražiai įrengtame savo tautiečio viešbutyje.
Kainos prieinamos.
642 N. W. 3rd STREET MIAMI 36, FLORIDA
Telefonas: 82-9500

VINCO VIDGINIO
MAISTO KRAUTUVĖ
438 JEFFERSON ST.
Philadelphia, Pa.
TR 1-6627

VIENYBĖ

An American Weekly in the Lithuanian language

Established in 1886 by J. J. Paukštis

JUOZAS TYSLIAVA, Editor and Publisher

Editorial and Business Office:

412 Bedford Ave., Brooklyn 11 N. Y. Phone EVergreen 4-0802

Subscription Rates: USA and possessions $4.00 per year, Canada $4.50, Elsewhere $5.50. Advertising rates on application.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Penktadienis, 1950 m. gruodžio 29 d.

NAUJŲJŲ METŲ IŠVAKARĖSE

Visas pasaulis išgyveno sunkius metus. Nuolatinė karo grėsmė kibojo virš žmonijos galvų. Nė vienas žmogus negalėjo pasakyti, kad jo ateitis užtikrinta, kad jis galės ramiai gyventi ir dirbti. Beveik visuose kontinentuose vienodai slėgė nerimastis. Veltui buvo laukta nors šiokio tokio pagerėjimo tautų ir valstybių santykiuose.

Lietuvių tauta yra viena labiausia nuskriaustųjų tautų. Neapsakomas naikinimas vyksta tėvynėje ir skaudus išblaškymas po visą platųjį pasaulį.

Mes visi jaučiame, kad atėjo laikas įtempti visas jėgas kovoje dėl savo tautos išlaikymo, dėl laisvės atstatymo.

Giliau pažvelgus į susidėjusias aplinkybes turime padaryti aiškią išvadą, kad lietuvių tautos išvadavimas iš dabartinio jungo ir lietuvybės sustiprinimas visur kitur įmanomas tik tuo atvėju, kai visos pavergtos tautos taip pat išsivaduos ir atgaus laisvę. Šis gilus nujautimas lietuvius, kovojančius dėl savo tautos rytojaus jungia su kitomis tautomis, jungia su visu pasauliu, kovojančiu dėl tų pačių idealų.

Tad mūsų troškimas, kad išsivaduotų visos pavergtos tautos yra kartu ir mūsų pačių laisvės troškimas.

Naujųjų metų išvakarėse žadinkime savyje viltį, jog ateis gi pagaliau toji diena kada bus nugalėtas įsibrovęs į tautų ir valstybių gyvenimą blogis, jog sujungtomis jėgomis tautos pasieks savo didžiausio tikslo — laisvės ir lygybės visiems žmonėms vienodai, jog viena tauta negalės pevergti kitos ar primesti svetimą jos auklėjimui, jos būdui valstybės sistemą.

LABAI PAMAŽU ĮVERTINAMI ĮVYKIAI

Šių metų pradžioje visai kitokios viešpatavo nuotaikos, negu jų pabaigoje. Tuo tarpu kai pradžioje buvo manyta, jog Azijoje viskas savaime išsispręs ir visą Kiniją galima palikti Dievo valiai, tai dabar jau politikos gudruoliai šaukia "mes pavėlavom su pagalba Azijai."

Tikrai pervėlu, aiškiai pervėlu. Azijoje įsiliepsnojęs gaisras nežinia kuo dar gali pasibaigti ir pašalinės jėgos jau negali turėti lemiamos reikšmės į tuos įvykius.

Liudniausia, kad be jokios prasmės liejamas kraujas, žūsta jaunimas, naikinamos didelės jėgos. O to viso rezultatas dabartinėmis aplinkybėmis yra labai netikras.

Europoje visus šiuos metus daug konferuota, ilgi ginčai buvo vedami rodos dėl visai aiškaus reikalo, reikalo ginti tautas ir valstybes nuo čia pat esančio ir didele, koncentruota jėga grūmojančio priešo.

Skirtingi atskirų valstybių nusistatymai trukdė padaryti greitus sprendimus, o dar svarbiau konkrečius žygius gynybos reikale. Daugeli valstybių praeitis pamokė, kad nevisada sąjungininkai laiku ateina į pagalbą bėdoje. Ištisa eilė valstybių pasitikėdamos padarytomis sutartimis ir gautais pažadais, jau nukentėjo, buvo sunaikintos ar skaudžiai sunokotos. Tad Prancūzija matydama, kad įtraukus vokiečius į Europos gynybos planą, bus atstatytas karinis jų pajėgumas ilgai priešinosi išdirbtam Vakarų Europos apsigynimo planui. Skandinavų laikysena daugeli atvėjų taip pat nebuvo aiški.

Per lėtai svarstydami bendruosius reikalus, būdami neryžtingi ir dėl kiekvieno politinės strategijos plano abejojantieji europiečiai, tik metams besibaigiant padarė ryžtingesnius žingsnius ir subendrino apsigynimo planus. Gerai bus, jei ne bus tai pervėlai padaryta.

Šių metų palikimas ateinantiems yra labai menkas. Nes gi nei viena problema, kuri kėlė rūpestį pradžioje metų nėra išspręsta. Karas pasibaigė jau prieš penketą metų, o lig šiai dienai tebėra nepasirašytos taikos sutartys nei su Vokietija, nei su Austrija, nei su Japonija, nei, pagaliau, su Italija.

nei su Austrija, nei su Japonija.

marškinėliais kūdikėliui — 1951 metams — ne kokį kraitį parūpino.

ŠIE METAI OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Baigėsi komedija. Rusai savo valdymo pradžioje dalino žemes bežemiams ir mažažemiams. Tas žemes vėl atėmė. Beatodairinė kolchozinimo sistema kraujuose ir ašarose paskandino Lietuvą.

"Kultūra — tautine savo forma ir socialistinė savo turiniu" — šūkis, kurs buvo kartojamas okupacijos pradžioje, atgyveno ten savo amžių. Išleistos knygos daugumoje rusų autotorių, teatrai vaidina rusų veikalus, gastroliuoja rusų artistai. J. Švedo tautinis ansamblis dainuoja jau rusiško stiilaus arba tiesiog rusiškas dainas.

Kolchozai sustambinti. Jų vedėjai Ivanovai ir Fedorovai viešpatauja, o lietuvis ūkininkas — jų vergas. Ivanovai ir Feodorovai vagia ir grobsto kolchozų turtą, o lietuvius baudžia, kad jie gindamiesi nuo bado iš laukų pasirenka rugių varpų.

Jau gautomis žiniomis daugelis bažnyčių, kaip pav. Šilalės, Piktupėnų, Jurbarko paverstos grūdų sandėliais. O kun. Stankevičius Maskvoje pirverstas kalbėti už Staliną, nes jis gerai žino Lietuvos vyskupų ir kunigų likimą.

Štokia buvo okupuotoji Lietuva praeitais metais.

Lietuvoj vyksta rinkimai

Gruodžio 17 d. okupuotoje Lietuvoje buvo dar vieni "demokratiškiausi pasauly" rinkimai į naujai įsteigtą Lietuvos 4 sričių, 87 rajonų, apylinkių bei miestų deputatų tarybas. Pažiūrėkim, kaip vyko kandidatų į deputatus siūlymas.

Kaip paprastai, kandidatai iš anksto komunistų partijos jų slaptuose pasitarimuose parinkti, daugiausia, iš jų pačių tarpo. Parinktieji, gavę Kremliaus patvirtinimą, tų pačių komunistų šaukiamuose darbininkų, valstiečių ir intelektualų susirinkimuose "išstatomi." Komunistai, sušaukę susirinkimą patys pasiūlo kandidato pavardę, o susirinkusiųjų prievolė yra tik paploti nugirdus kandidato pavardę. Ta proga, dar syki pademostruojama organizuota "liaudies ištikimybė" "tėvui" Stalinui ir "motinai" komunistų partijai, nes kaip bendra taisyklė, mitingas prasideda Stalino šešėlio į garbės prezidiumą kvietimu ir baigiamas padėkos laišku tam pačiam Stalinui. Be to, jis visur siūlomas pirmuoju kandidatu, nors ir anksto žinoma, kad gali būti tik vieną syki išrinktas ir liks tik Maskvos deputatu.

Dabar okupuotoje Lietuvoje įvyko kandidatų į sričių deputatų tarybas siūlymas. Lapkričio 11 d. Vilniaus universitete tam tikslui buvo sušauktas mitingas, kurį atidarė rekt. prof. Būčas. Humanitarinio fakulteto dek. doc. Eug. Meškauskas tuojau pirmuoju kandidatu pasiūlė "tėvą" Staliną. Teisių fakulteto Kęstutis Domaševičius karštai tą kandidatūrą parėmęs pridėjo dar Stalino sėbrą, CK narį, Suslovą. Tą kandidatūrą parėmė marksizmo leninizmo katedros vedėjas maskolius Davtian ir savo ruožtu pridėjo biologijos mokslo daktarą lietuvį prof. Pov. Snarskį. Protektorius Stasys Jankauskas visas kandidatūras parėmęs, pagyrė Snarskį, kad gerai suorganizavęs Darvino katedrą, gerai dirba rusų Mičurino ir Lisenkos mokslų dvasioje.

Teisių fak. komsorgas Dubauskas ir universiteto partorgas Lazutka visas kandidatūras parėmė. Paskaičius padėkos laišką Stalinui, susirinkimas baigtas.

Šis pavyzdys rodo, kad kandidatų siūlymas komunistų yra suorganizuota pagal rusų liaudies pasaką, kaip senelis rovė ropę — "detka za repku, bapka za dedku... ir t. t."

Ukmergės medžio apdirbimo kombinatas į Vilniaus srities KP(b) sekretorių P. Oleką. Anykščių MTS (mašinų traktorių stotis) — stach. M. Šapolą. Klaipėdos elektrinės tarnautojai kandidatu į Klaipėdos srities tarybos deputatus pasiūlė naujai paskirtą Klaipėdos srities KP(b) sekretorių Kaz. Liaudį, buvusį okup. Lietuvos žėmės ūkio ministerį. Kaz. Liaudis savo laiku yra buvęs Sovietų Ramiojo vand. povandeninio laivyno politrukas. Dabar jis vėl arčiau vandenų atkeltas.

"Palangos" tralerio kapitonas rusas Goriačov kandidatu pasiūlė tralerio kapitoną komunistą Aleksandrą Kalajdą. Keli susirinkime dalyvavę rusai tas kandidatūras parėmė ir pridėjo Kremliaus CK narį Chruščovą.

"Elfos" elektros reikmenų fabriko mitinge kandidatu pasiūlytas fabriko direktorius Dragelis.

Vilniuje "Felikso Dzeržinskio" vardo tabako fabrikas į srities tarybą kandidatu pasiūlė savo stachanoviete Zofoją Sukackaitę. Ji "išradusi" stachanovietišką metodą pagal valandinį grafiką. Jai daugiau cigarečių netenka pakuoti, nes paskirta mokyti naujai išrasto "mokslo", o pati pasiųsta mokytis į partinę mokyklą.

Šiaulių mėsos kombinatas "Maistas" kandidatu pasiūlė Šiaulių srities KP(b) sekretorių Motiejų Šumauską, neseniai dar buvusį "Gosplano" direktorių. Pakrojaus rajono "Gegužės I" kolchozininka kandidatu pasiūlė savo kiaulininkę komunistę Stasę Vitkienę, kuri Lietuvą atstovavo visasąjunginėje taikos šalininkų konferencijoje Maskvoje. Komunistei Vitkienei kiaulininkės "titulas" suteiktas tam, kad ordiną paskirtų, o kiaules jai augina kitos kolchozo vergės.

Panevežio cukraus fabriko darbininkai kandidatu į Šiaulių srities tarybą pasiūlė garsų "išradėją" Juozą Malinską, kuris prie savo 30 anktyvesnių iršadimų neseniai pridėjo dar naują, būtent šiaudų pynių pynimo mašiną.

Panevėžio mokytojai kandidatu pasiūlė Serafine Didžiulienę. "Tarybinio Artojo" Šiaulių rajono kolchozininkai pasiūlė komjaunuolę Danutę Žurauskaitę, o "Ergirdžių" kolchozas savo kolchozo pirmininką Juozą Remėzą. Jo "dėka" kolchozas dabar esąs 3,548 ha. dydžio.

Kauno "Zefiro" tabako fabriko mitinge kandidatu į srities deputatus pasiūlytas Kauno srities KP(b) I sekretorius E. Ozarskij.

Komunistai nesitenkina vienomis kuriomis pareigomis, bet siekia kuo daugiau užimti vadovaujamų postų. Vienas ir tas pats komunistas, paprastai, eina kelias vadovaujamas pareigas.

Kauno Nemuno laivininkystės darbininkai į srities tarybą pasiūlė srities vykdomojo komiteto pirmininką P. Fedorovič. "Giganto" kolchozas Panemunės rajone pasiūlė savo karvių melžėją Marijoną Krikščiūnienę. "Lenino Kelių" kolchozas — veterinarijos akademijos rektorių Joną Čygą. "Raudonosios Pašvaistės" fabriko — depo mašinistą Juozą Lauraitį. "Bolševikų" kolchozas Jurbarko rajone — Kauno srities vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotoją rusą N. J. Lesin'a.

Plungės "Lininių audinių" fabrikas į Klaipėdos srities tarybą kandidatu siūlo darbininkę Ievą Klemauskienę. Nevarėnų MTS — Klaipėdos srities vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotoją Joną Kardaševičių. Priekulės MTS personalas siūlo savo politruką Leopaldą Galdiką.

Mitingų tinklas kandidatams į deputatus siūlyti ištęstas visoje okupuotoje Lietuvoje. Po kandidatų pasiūlymo seks antroji tų, "demokratiškiausių pasaulyje" rinkimų dalys, jau išrinktų kandidatų "išrinkimas."

KAI GRYBAUSKAS NIEKUS RAŠO

A. Grybauskas Laisvėje rašo:

"Klaipėdos kraštas — nuo senų senovės lietuviška žemė. Nuo neatmenamų laikų čia gyveno žemaičiai. Tačiau prieš dešimtį metų, kada visa Lietuva džiūgavo išsivadavusi iš buržuazijos jungo, lietuvių tauta su širdgėla stebėjo, kaip jos brangioji Klaipėda vargo po Hitlerio letena."

Kad Klaipėdos kraštas lietuviška žemė, tai jau ir mažiems vaikams žinoma. Bet taip pat visiems, neišskyrus Grybausko, yra žinoma, kad "lietuviška žemė," kurią mes visados vadindavome Mažąja Lietuva, taip pat "nuo senų senovės" eidavo ir anapus Nemuno į pietus.

Laisvės korespondentas iš Klaipėdos, lyg nieku dėtas, skundžiasi dėl tų laikų, kai "brangioji Klaipėda vargo po hitlerine letena." O kad šiandien visa Lietuva yra po stalinine letena, tai jam, rodos, nė negalvoj.

Maža to. Amžiais buvęs lietuviškas Tilžės kraštas, kur prasidėjo mūsų tautinis atgimimas, kur užtekėjo Basanavičiaus Aušra, kur skambėjo Kudirkos Varpas, kur mūsų knygnešiai, rizikuodami katorgą arba Sibiro trėmimu, ėjo parsinešti knygų, šiandien surusinta. Tilžė ir kiti miestai kurių net Hitleris nepajėgė suvokietinti, šiandien perkrikštyti rusiškais vardais. Bet tas hipokritas iš Klaipėdos apie tai nė žodeliu neužsimena. Jis, krokodilo ašaras varvindamas, tik kalba apie tai, kaip "Lietuva džiūgavo, išsivadavusi iš buržuazijos jungo..."

Šių žodžių autorius, kartą kalbėdamas su vienu Laisvės redaktoriu, jam atvirai pasakė:

"Jūs esate komunistai, bet vis dėlto lietuviai komunistai. Argi jums, kaip lietuviams, yra malonu, kad, pavyzdžiui, amžiais buvęs lietuviškas Tilžės kraštas, šiandien rusinamas?"

Ilgai tylėjęs, tas Laisvės redakcijos narys burbtelėjo: "TAI BIAURU". Vadinas, privačiai kalbant su mūsų komunistais, kai kada galima iš jų išgirsti ir tai, ką jie savo širdžių gilumoje jaučia. Deja, jie, kaip ir A. Grybauskas, negali išsižioti, negali atvirai skųstis tuo, dėl ko šiandien kenčia visa mūsų tauta. Okupuotos Lietuvos lietuvis komunistas už atvirą savo nuomonės pareiškimą bus išvežtas į Sibirą arba sunaikintas. Tiesa, Laisvė leidžiama Amerikoje, kur žmogaus nuomonė nevaržoma. Deja, Laisvė taip pat neturi laisvės, nes ji, kaip ir kiti komunistiniai laikraščiai šiapus geležinės uždangos, yra didžiajame raudonojo voro tinkle. Nenuostabu, kad Laisvės darbininkai tik privačiai gali paaimanuoti dėl Lietuvos nelaimės. Priešingu atveju, jie nė nepajus, kaip tas voras juos jau smaugia...

Vargšė lietuvių tauta, nes ją šiandien už gerklės laiko didžiausias žmonijos istorijoje laisvės budelis Stalinas. Nenuostabu, kad ir lietuvis komunistas dreba prieš tą budelį. Pagaliau Sovietų Sąjunga yra vienintelė valstybė, kur daugiausia sunaikinta komunistų. Ir dar kokių komunistų. Stalinas sunaikino visus Lenino draugus, pačios Sovietų Sąjungos kūrėjus.

Ko gero gali tikėtis lietuvių tauta, būdama tame milžiniškame Kremliaus voro tinkle? T.

VERGAI SOVIETŲ SĄJUNGOJ

(Žinomas filosofas Salvador de Madariaga, gyvenąs Oksforde, Anglijoje, rašo ta tema šveicarų dienrašty Neue Zuericher Zeitung)

Pradžioje prisimintinas toks atsitikimas:

Vienas amerikiečių žurnalistui rusas rodinėja meno verybes Maskvos požeminio ramvajaus stotyse. Kantriai r pareiginiai jis apžiūrinėjo toties marmurą ir jame išeikštus meno stebuklus. Paaliau jam nusibodo žiūrėti ožemio meną ir klausytis ruio aiškinimų. "Viskas gražu r puiku, bet kur traukinys? Kodėl jis taip retai eina?" Į ai kaktą suraukęs jo rusiška sis vadovas atsakė: "O kągi ūs pasakysite apie negrų linčiavimą Amerikoje?"

Šis atsitikimas ryškiasiai parodo mūsų amžiaus blogį: sirgulingą polinkį, kiekvieną teisinga pasakyma perkelti į propaagndos sritį. Tai yra iš tiesų dvasios liga. Jeigu šiandien mėgintų Euklidas ar Pitagoras paskelbti vieną iš kurių jų paprasčiausių geometrinių dėsnių, turbūt jie būtų taip pat apšaukti tarnaują "amerikoniškam imperializmui."

Tarp visų šitų klausimų nėra vergiškesnio ir svarbesnio, kaip prievartos darbas Sovietų Sąjungoj. Be daugybės įrodymų neseniai pasireiškė vienas liudininkas, šį kartą iš Šveicarijos. Tūla šveicarė Mrs. Lipper paskelbė Anglo American Press Association pergyvenimus Rusijoj. Kaip įsitikinusi komunistė Lipper 1937 metais išvyko į išvajotąjį rojų, bet netrukus ji atsidūrė koncentracijos lagery. Ji praleido 11 metų tokiuose lageriuose. Jos pergyvenimai sutampa su daugelio kitų liudininkų parodymais, ir nebėra jokių abejonių apie jos pareiškimų tikrumą: Sovietų Sąjunga laiko pastovų kieki žmonių (spėjimai svyruoja nuo 8 iki 18 milijonų) vergų padėty skirtų mirčiai, kurie tačiau lig mirties išnaudojami kiek tik įmanoma.

Šiandien užviešpatavusi nesantaika tarp Rytų ir Vakarų yra iš tikrųjų kova tarp Sovietų Sąjungos ir žmonijos. Reikalas liečia dešimt ar dvyliką milijonų žmonių, paskirtų lėtai mirčiai, tuo tarpu kai aš laisvai ir patogiai Anglijoj sėdėdama rašau šiuos žodžius, kuriuos laisvai ir patogiai sėdi skaitydami kituose Europos miestuose juos skaito. Dabar, kaip tik dabar, kada mes išeidami iš namų tariame "koks gražus rytas" arba ką galvojate apit Korėją?" tuo pat metu pamažu miršta milijonai vyrų moterų, tokiose fizinėse ir moralinėse sąlygose, kurios sulygina juos su gyvuliais, tai dedasi Karagandoj ir daugely kitų lagerių, ypačiai Kolymos slėnio pragare, šiaurės rytų Sibire.

Matant šią begalinę tragediją mes, kurie su jais kartu nesikankiname ir pamažu nemirštame, negalime tai panaudoti tik paprastam Sovietų Sąjungos užpuolimui. Ne, mes turime padėti visą savo energiją tiems nelaimingiems žmonėms išgelbėti, mes turime atvaizduoti tą sistemą, kuri turi būti sunaikinta. Tos tragedijos akivaizdoj mes nesame liberalai, socialistai, krikščionys demokratai — ar turiu dar pridėti, komunistai? —, mes šiuo atvėju esame tiktai žmonės, be ypatingų politinių pažiūrų, tik su žmoniškais pojučiais. Tos tragedijos akivaizdoj patys komunistai negali ją pateisinti, jie gali atsakyti tik numykimu: "Ne, tokių lagerių nėra."

Padėtis turi būti išaiškinta. Sovietų Sąjunga pasipriešino bet kokiam patikrinimui. Niekas negali prisiartinti prie šių vietų, dėl kurių keliamas kaltinimas. Faktai tačiau turi būti patvirtinti, su Sovietų Sąjungos ar be jos žinios. Mano manymu organizacija, kurios pareiga būtų paimti reikalą į savo rankas, yra Tarptautinė Darbo Įstaiga. Jai vadovaut, turėtų susirinkti komisija iš istorikų ir teisininkų, mokančių kritiškai vertinti dokumentus ir apklausinėti liudininkus. Jie turi reikalauti, kad jie būtų įleisti į lagerius.

Pasaulis turi teisę reikalauti, kad jai būtų patiekti patikimi faktai. Ši negirdėta klasta, būk esanti sukurta sistemos žmonijai išvaduoti ir užkirsti kelią žmogauus išnaudojimui tuo tarpu, kai tikrumoj šios sistemoj atsirado daugiau vergų, negu laisvų pramonės darbininkų, turi būti demaskuoti.

PALEIDŽIAMAS MARŠALAS PETAIN

Senyvas Prancūzijos maršalas Henrikas Petain, kuriam dabar yra jau 94 metai, pranešimu iš Paryžiaus, netrukus būsiąs iš kalėjimo paleistas. Kaip žinia, pasibaigus karui maršalą Petain ir buvusį ministerių pirmin. Leval prancūzų teismas buvo pasmerkęs mirti. Lavalis buvo sušaudytas, o maršalui Petain mirties bausmė buvo pakeista kalėjimu lig gyvos galvos. Maralas nors ir senyvo amžiaus, dar tebėra stiprus.

12,000 NUOSTOLIŲ KORĖJOJ PER 18 DIENŲ

MacArthuro štabas paskelbė, kad per 18 dienų kruvinų kovų Korėjoje su reguliaria kiniečių armija nuo lapkričio 24 dienos lig gruodžio 12 dienos Jungtinių Amerikos Valstybių kariuomenė turėjo užmuštais, sužeistais ir dingusių be žinios nuostolių viso 11,964 vyrus.

Anna Rosenberg — ne komunistė

Ryšium su Annos Rosenberg (ji yra imigrantė iš Vengrijos) paskyrimu Amerikos ministerio (sekretoriaus) padėjėja mobilizacijos reikalams, Amerikos spaudoj pasirodė tvirtinimų, kad ji yra priklausiusi komunistams artimoms organizacijoms. Paskirta Kongreso Komisija ištyrė, kad Anna Rosenberg niekad nepriklausė ar simpatizavo komunistams. Esą yra kita tuo pačiu vardu moteris New Yorke, kuri pagal buvusių komunistų teigimą yra priklausiusi prokomunistinei organizacijai.

Dienraštis New York Post, kurio leidėja yra Dorothy Sshiff, rašo, kad tuo įtarimus prieš naująją karo vicesekretorę sukėlė du antisemitinai leidiniai, Common Sence, leidžiamas Union, N. J. ir Williams Inteligent Service leidžiamas Kalifornijoje.

Pirmojo leidinio savininkas esąs buvęs prekybininkas, vardu Freedman, skiriąs dabar laisvą laiką ir pinigus ne tik kovai su komunistais, bet ir su sionistais (pats Freedman yra žydų kilmės). Antrojo žurnalo leidėjas yra buvęs Inteligent Service majoras, spėjęs pagarsėti savo antisemitiniu nusistatymu.

N. Y. Post daro išvadą, kad šių laikraščių tikslas kaip tik ir buvęs pakenkti Annai Rosenberg, kadangi ji yra žydkilmės.

Klaidingai suprato danų nusistatymą

Žurnalo Look lapkričio numery Mrs. Eleonora Roosevelt paskelbė įspūdžius iš savo kelionės po Skandinaviją ir Europą ("Ar Europa kovos mūsų pusėje"). Savo straipsny Mrs. Roosevelt išsireiškė, kad švedai ir danai nėra aiškiai nusistatę, kurioj pusėj jie kariautų karo atvėju.

Buvęs danų ministeris pirmininkas Hans Hedtoft, danų dienraščio užklaustas Berlinske Tidende dėl tokio Mrs. E. R. pareiškimo, atsakė: "Danijos laikysena ir nusistatymas yra, priešingai Mrs. teigimui, visiškai aiškus galimo karo atvėju. Danijos įsijungimas į Atlanto gynybos sistemą, jos pasisakymas už vieningos Europos armijos vadovybės išrinkimą ir už vokiečių įtraukimą į Europos apsigynimą, o taip pat karo biudžeto padidinimas yra aiškus atsakymas, kaip Danija yra apsisprendusi laikytis karo atvėju."

Paskutiniam š. m. gruodžio mėn. Look numery Mrs. Roosevelt pataiso savo teigimą šia prasme: ji neabejojanti danų nusistatymu dėl kelektyvinio saugumo, bet ji galvojusi, kad danai jaučia, jog jų apsisaugojimo galimybės nėra tokios didelės, kaip kitų tautų.

Švedų žodynas patrigubėjo per 50 metų

Švedų mokslo akademija išleido naują švedų kalbos žodyno pataisytą laidą, kuri apima 200,000 žodžių. 1900 metų laida apėmė 70,000 žodžių, vadinas, per penkiasdešimt metų švedų kalbos žodynas padidėjo tris kartus.

Daugiausia naujųjų žodžių yra kilę iš svetimų kalbų ir naujų savokų moksle ir naujų daiktų technikoj, medicinoj ir t. t. Pav. 1900 metų laidoj buvo tik vienas žodis reiškęs automobilį. Dabartinėj laidoj yra 70 žodžių, turinčių ryšį su automobiliu.

TAIKOS DAINOS LIETUVOJE

Lietuvos TSR Tarybinių kompozitorių sąjungoje buvo išklausytos naujos dainos, skirtos kovai už taiką.

Teigiamai buvo įvertinta kompozitoriaus K. Gaikausk "Daina apie taiką" (žodži A. Skinkio), J. Švedo "Bataika!" (žodžiai A. Šimkečiūtės), jauno kompozitoria P. Tamuliūno "Vardan kos" (žodžiai J. Macevičia ir J. Navakausko "Šalin kas!" (žodžiai E. Mieže

Naujieji ateiviai kitur ir pas mus

Savotiškai susiklostė naujųjų ateivių gyvenimas įvairiuose kraštuose. Didžiausi naujųjų ateivių skaičiai dabar yra — Australijoje, Anglijoje, Kanadoje ir čia JAV.

Nuvykę į tolimąją Australiją nauji ateiviai, kuriuos daugumas išlydėjo su ašaromis akyse, nes gi buvo manyta, kad taip toli numesti ir visiškai į svetimą dirvą įsodinti, neišvengiamai dings savo tėvynei.

Bet gi jie nustebino visus. Jie rado ten labai kuklią senųjų ateivių koloniją, kuri vegetavo nieko žymesnio nepajėgdama sukurti. Buvo nedidelės ir negausios jėgos. Ir čia niekas nesiima jų kaltinti. Tokios buvo gyvenimo sąlygos.

Ir štai vos tik pora metų praėjo, o jau matome ten net tris periodinius laikraščius, kurių vienas net nuosavą spaustuvę įsigijo. Piniguočių ten nenuvažiavo. Viskas, kas ten sukurta, padaryta bendromis jėgomis, naujų ateivių pasišventimu ir solidaria veikla. Australijos Lietuvių Kultūros Fondo apygarda geriau negu kur kitur veikia. To maža. Ateina žinių, kad įsteigats lituanistikos institutas. Australijos lietuviai sukūrė tvirtą lietuvių bendruomenę. O metiniai jos suvažiavimai virsta tikru Australijos lietuvių parlamentu. Iš tolo stebėdami "australiečių" veiklą visi kiti tik džiaugtis ir didžiuotis galime.

Anglijos lietuviai, tie patys nauji ateiviai, rado vieną nedidelės apimties laikraštuką. Juo nepasitenkino, įsteigė naują, kurio turinys ir dvasia jiems artimesnė. Veikia knygų platinimo biuras. Tiesa, ten dabar eina ir jumoro laikraštis. O štai neseniai pranešta, kad Londone nupirktas Lietuvių Namas su šale susirinkimams ir koncertams bei vaidinimams.

Kanadoje, po to kai nauji ateiviai atsirado, jau išeina net trys laikraščiai. Jie jau turi arba perkasi savo spaustuves. Meninė ir aplamai kultūrinė veikla kitų kolonijų lietuviams gali būti geru pavyzdžiu.

Na, o čia Jungtinėse Valstybėse, kur jau turime, kaip sako paskutiniai daviniai, jau visus 24,000 naujų ateivių, kuo jie pasireiškė? Ką jie per tą patį laiką spėjo sukurti? Tuo tarpu, kai Australijon ir Kanadon tremtiniai vyko į miškus, kasyklas, cukrinių nendrių kirsti, ar gyvačių gaudyti, buvo surišti pasižadėjimais ir kontraktais tam tikrą laiką dirbti paskirtą darbą ir buvo pririšti prie savo darbovietės, čia Jungtinėse Valstybėse jie buvo palyginti laisvi. O taip pat jie gyveno ekonomiškai palyginti daug geriau negu kitų kraštų nauji ateiviai.

Ranką ant širdies padėję, jie turi sau patys prisipažinti, kad nėra jiems kuo ypatingai pasigirti. Čia jie rado ir didelę spaudą ir senas tvirtas organizacijas. Atrodo, reikėjo tik energijos ir darbštumo. Ir senieji Amerikos lietuviai jų laukė išskėstomis rankomis. Jie sakė: Daugumas mūsų pavargo ir paseno. Eikit ir pavaduokit mus".

Bet... (bet ir trys taškai — nusistebėjimo ženklas). Nei viena politinė senųjų Amerikos lietuvių sukurta organizacija, nei viena draugija negali pasidžiaugti darniu sugyvenimu su naujais ateiviais. Nei socialdemokratai, nei tautininkai, nei liaudininkai su sandariečiais, nei pagaliau krikščionys demokratai "nesiklijuoja" ir tiek!

Iš už Atlanto atvykę išmokslinti, nežinomu pagrindu, išdidūs, nauji ateiviai nepralenkė senųjų darbuotojų—daugumoje savamokslių.

Apie tai mes čia pagalvojom, pagalvokim ir visi ben-Australijos lietuviai sukūrė tvirtą lietuvių ivsuomenę. O drai.

SLAPTO RYŠININKO NUOTYKIAI

Policijos gaudomas tariuosi su jos viršininku

Rašo S. VAINORAS

(Tęsinys)

Miesto komisarui nestigo noro rodyti savo prielankumą ir norą patarnauti. "Jūs matėte, kaip prigrūsti viešbučiai mūsų pareigūnų, bet aš manau, kad man pasiseks surasti jums patogius kambarius," — lyg ir atsiprašinėdamas kalbėjo tuometinis Talino miesto ponas. Jis kreipėsi į karo komendatūrą ir išprašė iš viešbučio, skirto vokiečių karininkams, po kambarį man ir mano padėjėjui.

Manydamas, juo daugiau reikalausiu, juo patikimesnis atrodysiu vokiečių akyse, paprašiau miesto komisarą paieškoti patalpų darbui. Tai buvo iš tikrųjų nelengva, bet po eilės skambinimų, sutvarkė ir šį reikalą, paprašydamas kainų priežiūros policiją užleisti vieną didoką kambarį.

Po to galėjau paskelbti tenykštėj spaudoj apie repatriacijos komisijos įsisteigimą Taline ir apie numatomą jos darbą gabenti lietuviškos kilmės pabėgėlius ir evakuotuosius į Lietuvą. Prie Estijos sienos kovos smarkėjo. Prasilaužę Gudijoj rusų priešakiniai daliniai artėjo prie Lietuvos sienos. Norėdamas dabar sutvarkyti savo slaptuosius uždavinius, pasiūliau vokiečių viršininkams kiek palaukti su repatriavimu, nes tuo metu Lietuvos pasieny padėtis buvo pavojingesnė, negu Estijoj. Tam dalykui pritarė propagandos skyriaus galva. Žinoma, rusai būsią nuo Lietuvos atmušti, tvirtino jis, nors matyt pats vargiai tuo tikėdamas, propagandininkas. Nauji vokiečių sustiprinimai esą pakeliui į frontą, ir tada būsią geriausia pradėti repatriacijos darbą.

Naujienos pogrindžio fronte buvo taip pat liūdnos. Estų tautinio sąjudžio žmonės buvo daugiausia vokiečių areštuoti. Su jais buvo suimtas ir mūsų ryšininkas pulk. A., turėjęs iš čia išvykti į Švediją. Jį tardytį atvyko iš Kauno lietuviams žinomas geštapininkas Schweitzer (Kybartų vokietis) kuris, panaudodamas visas žinomas tortūros priemones, išgavo iš jo dalį latvių ir lietuvių patriotinio sąjudžio vadovų pavardžių.

Estų atsakingas asmuo, su kuriuo man reikėjo palaikyti ryšys, Saerv, buvo taipgi suimtųjų tarpe. Aš su juo susitikau gruodžio mėnesį liūdnomis aplinkybėmis,— Stutthofo koncentracijos stovyklos ligonių barake.

Kaip geštapas užėjo Estijos patriotams ant pėdų, paaiškėjo tik vėliau. Viena estė, kurios vyras karininkas, buvo pabėgęs kaip antinacistas į Švediją, naudodamasi geru vyro vardu, prisigretino prie požemio žmonių, prašydama padėti jai pabėgti iš Estijos pas jos vyrą į Švediją. Taip nuteikusi žmones, kurie turėjo ryšį su Vakarų pasauliu, ji užvedė ant jų gestapininkus, kuriems ji dirbo.

Artėjant raudonajam potvyniui prie Baltijos sienų, tautinis baltiečių pasipriešinimas buvo vokiečių suardytas, bet ne visiškai likviduotas. Kad ir be tiesioginio tarpusavio susižinojimo, lietuviai, latviai ir estai metėsi iš naujo į kovą prieš antruosius Baltijos laisvės priešus —bolševikus.

Liepos mėnesio pradžioj apsvarstėme su draugu rekalus, nutardami skirtis. Aš norėjau paskubomis sugrįžti į Lietuvą, parvežti paskutines naujienas iš Estijos ir patirti, kas manoma daryti pogrindyje šiuo kritišku momentu.

Sąlygoms pasikeitus mano padėjėjas būtų galėjęs vienas pradėti repatriacijos darbą. Tautiniu atžvilgiu šis darbas, padėti iš pafrontės atblokštiems lietuviškos kilmės žmonėms, buvo mums artimas. Jis įgalino dviem besislapstantiems pasipriešinimo žmonėms legaliai gyventi Estijoj, gaunant maisto korteles, butus ir sudarant tuo pat galimybės palaikyti ryšį su baltiečių slaptosios veiklos centrais.

Aptaręs budrumo priemones ir atsisveikinęs su draugu, nujausdamas, kad vargu mes besusitiksime, įsėdau į traukinį ir pasileidau Rygos pusėn. Traukiny porą kartų karo policija patikrino dokumentus. Nieko įtartino nepastebėjo. Tik atvykus į Rygą, patekau į gestapo žabangas. Besisklaidant paskutinėms vilims atgauti Lietuvai laisvę vokiečių-rusų karo pasekoj, baigėsi ir mano asmeniškos laisvės dienos,— bet ne amžinai.

KULTŪRINĖ APŽVALGA

Grėsmė Vakarų pasauliui buvo svarbiausioji amerikiečių rašytojo William Faulkner kalbos tema, priimant Nobelio premiją. Jis kvietė nusikratyti dabar taip mandingo pesimizmo ir stoti už "senasias širdies tiesas." Pasak Faulknerio: "Šiandienos tragedija yra visuotina fizinė baimė su vieninteliu klausimu — kada mane išsprokdins? Jaunieji rašytojai turi iš naujo suprasti, kad baimė yra žemiausias stovis, nes žmogus ne tik iškęs bet ir pergyvens. Jis yra nemirtingas ne tik dėl to, kad jis vienintelis iš visų gyvių turi neišsemiamą balsą, bet kadangi jis turi sielą, dvasią sugebančią atjausti, aukotis ir išsilaikyti."

***

Po 10 metų pertraukos E. Hemingway pasirodė su nauja knyga "Across the River and unto the Trees," bematant atsidūrusią "best seller" eilėse, kritikai, svyravo tarp palyginimų su Šekspyru ir visiško išpeikimo.

Nors ši knyga pranašesnė už paskutiniųjų metų Hemingwayaus imitacijų, ji apvilia. Pagrindinės temos joje tos pačios — karas, meilė, mirtis — bet spalvos blankesnės. Mirties ir kraujo kvapas buvo aitresnis "Death in tre afternoon, karas, kaip kraštutinė situacija, buvo ryškesnis "For whom the bell tolls," meilė turėjo daugiau jausminio turinio ir tragikos "Farwell to the arms".

Istorija apie sentantį ciniškai išmintingą amerikiečių pulkininką, iš Goyos paveikslų paskolintą jo meilužę ir Veneciją karo prieblandoje, neįgys daugiau svarbos laikui bėgant. Hemingwayaus varbus minimas anglo-saksų literatūroje dėl jo išskirtinių stiliaus ypatybių. Tas skeletinis stilius vengiąs bet kurių abstrakčių savokų ir patoso, pabrėžiąs anglų kalbos vyriškumą, grupuojąs nuogus žodžius kaip "akmenėlius skaidriam upely," uždėjo antspaudą visai anglų raštijai nuo laikraščio skelbimo iki ezoterinio romano. Labiausiai prigijęs jo pavadinimas—"understatement" (nedasakymo) stilius.

Retas rašytojas taip nejaukiai jaučiasi taupumo ir nedasakymo amžiuje, kaip Robinson Jeffers. Jo poetinė tragedija "Tower beyond Tragedy" baltosiomis eilėmis lieja dervą ir griaustinį. Iš keletos graikų tragedijų sulipdytas turinys vaizduoja Agamenuano įsigimimą ir žlugimą. Su šiuo veikalu ANTA (JAV valstybinis teatras) atidarė naują sezoną. Veikalas tęsitęsia dvi valandas, nes žiūrovai kažin ar išlaikytų daugiau beprotybės, žmogudystės, kraujomaišos deklamuojamos pakeltu balsu. Nors dramatinė konstrukcija silpnoka, bet ikili retorika, įspūdingas pastatymas ir Judith Anderson vyriausios rolės aštrus įpavidalinimas iškelia "Tower beyond Tragedy" į įspūdingiausius šių metų pastatymus.

***

Kitas autorius, įsitikinęs graikų tragedijos visuotinimu yra Jean Cocteau. Naujausia jo filma "Orpheus" New Yorke randa palankų atgarsį. Cocteau perkelia Orfejų į šiųdienį Paryžių, kur mirtis gražios juodaplaukės pavidale važinėja limusinu ir vilioja jaunus poetus. Mirties karalystė yra subombarduotas kvartalas.

Filmos veiksmas vystosi sapno logika ir tiems kurie nori ji suprasti veikėjų pataria nesistengti. Sugebančiam žavėtis puikiausiomis nuotraukomis ir nesistengiančiam peržvelgti plokštokos Cocteau simbolikos, šis filmas bus šokio pobūdžio meninis išgyvenimas. Poetinis dialogas išryškina vis pasikartojančią veidrodžio simboliką šiais žodžiais: "Nuolatos žiūrėk į veidrodį visą savo gyvenimą ir tu žiūrėsi mirtį plušant, kaip bites stiklo kory."

Pažymėtina, kad "religiniai, patriotiniai ir demokratiniai" kritikai šią filmą kritikavo su tokiu pat rūstumu kaip mūsieji A. Škėmos "Živilę." Tas nesukliudė jai laimėti pirmą premiją Venecijos festivaly.

A. Landsbergis

Nepriklausomoje Lietuvoje

RAŠO PULK. A. USPENSKIS

(Tęsinys)

"Tai," pagalvojau aš tada — susitarimas pasirašytas ir Krašto Apsaugos M-jos patvirtintas. Jis laiduoja Gudų pulko neliečiamumą. Gyventojų ramybę ir saugumą užtikrina šie skelbimai patiės Pilsudskio pasirašyti!

Man lyg akmuo nuo širdies būtų nukritęs. Po tiekos neramių, skausmingo jaudinimosi valandų dėl pulko likimo, pagaliau jau galiu laisvai atsikvėpti. Įsakiau, kaipo lenkų kariuomenei draugiškumo laidą, iškabinti lietuvių ir gudų vėliavas prie visų įstaigų ir mūsų kareivinėse.

Balandžio 26 d. 10 valandą į Gardino miestą įžygiavo dvi lenkų divizijos ir artilerija ir užėmė buv. rusų įgulos patalpas, o tuo pačiu laiku iš Gardino stoties išvyko į namus paskutinis vokiečių karių ešelonas, lenkų triukšmingais švilpimais ir keiksmais palydėti.

Tą pačią dieną atvyko ir lietuvių kuopa, patalpos jai jau iš anksto buvo paruoštos mūsų ruimingose kareivinėse. Šios kuopos atvykimas pripildė džiaugsmu mano širdį. Kuopos vadas karininkas N. (pavardę esu pamiršęs) pranešė man, jog pradžioje buvo manyta atsiųsti visą batalijoną, bet dėl susitarimo, pasirašyto su lenkais, nuspręsta siusti tik vieną kuopą ir, jei lenkų kariuomenei įžygiavus, mieste pasiliktų tvarka ir rimtis, kuopa privalėjo tuojau grįžti į Kauną.

Lenkų kariuomenė galutinai įžygiavo į Gardiną. Mieste viešpatavo rimtis ir ramybė. Gegužės 2 dieną vakare, pas mane, pulko štaban, atvyko lenkų pulkininkas (adjutanto uniformoje) ir Gardino tvirtovės komendanto generolo Falajevo (buv. Rusų Imperatoriaus Nikalojaus II flag. adjutantas) vardu prašė manes neatsisakyti rytojaus dieną dalyvauti su Gudų pulku vystančiame Lenkijos Nepriklausomybei paminėti karo parade. O po parado, su visais karininkais atvykti ir garnizono ramovę, buv. Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Ir Lenkų Karaliaus Stepono Batoro rūmus, pietum. Tokį pat pakvietimą, tą pačią dieną gavo p. sv. vyskupas Vladimiras, Lietuvos tarybos nariai J. Korcinskis ir dr. Beleckis, Gardino gubernatorius, Miesto valdybos nariai E. Eb. Kurlovas, V. N. Bojevas ir kiti.

Bendrame pakviestųjų pasitarime, mes nutarėme į mandagumą atsakyti mandagumu, t. y. padaryti vizitą generolui Falejevui prieš paradą, man su pulku parade dalyvauti ir pakvietimą pietums priimti.

Sekančią, gegužės mėn. 3 d. visas miestas pasipuošė lietuvių, gudų ir lenkų vėliavomis.

Paradui aš paskyriau vieną pulko kuopą ir vieną kuopą iš komendatūros. Prieš paradą mes visi prisistatydinom tvirtovės komendantui generolui Falejevui. Generolas Falejevas buvo labai malonus. Pasikalbėjime su mumis, generolas pareiškė, kad labai džiaugiasi dėl pasirašyto susitarimo (jis kalbėjo su mumis rusiškai), kad lenkai trokšta lietuvių ir gudų draugystės, kad bendromis jėgomis atremti bendrą priešą. "Šiomis dienomis" — pasakė generolas, "čia laukiama maršalo Pilsudskio, kuris asmeniškai patvirtins mano teigimus."

Parado aikštėje, priešais bažnyčią, išsirikiavo lenkų ir gudų kuopos. Čia pat buvo atlaikytos katalikiškos pamaldos ir visi kariai pražygiavo iškilmės maršu pro tribūną, mūsų orkestro palydimi (lenkai savo orkestro neturėjo).

Po parado, generolas Falajevas ir kiti lenkų generolai ir pulkininkai pareiškė man savo "susižavėjimą" puikia gudų kuopos rikiuote ir eisena. Įtikrųjų, lenkų kuopos ir atrodė ir žygiavo, blogiau už mūsiškes.

Po parado Karininkų ramovėje (senoji pilis), buvo suruošti iškilmingi pietūs. Niekados neužmiršiu šių pietų, paruoštų lenkų — gudų "suartėjimo" tikslu... Kokios karštos kalbos, kokie pareiškimai broliškos meilės, su ašaromis akyse, buvo pasakyta šio pokylio metu, pasakyta ir apsčiai palaistyta svaiginamaisiais gėrimais!....

Lenkų dvasininkai bučiavosi su pravoslavų dvasininkais, lenkų karininkai įtikinėjo gudų karininkus, savo meile ir draugiškumu. "Mes neturime peštis, mes turime tiktai vieną bendrą priešą — bolševikus! Ypatingai lipšnūs buvo lenkai su Minsko rados nariais. Su jais jie daug kuždėjosi ir kartais galima buvo nugirsti prasiveržiančius šūkius "niech zyje Poiska i Biala Rus." (Tegyvuoja Lenkija ir Gudija). Atrodė dvi slavų tautos broliškai jungiasi bendrai kovai su bolševikais, bet tai tik atrodė! Deja!

Po poros dienų, Gardino Tvirtovės lenkų komendantas atvyko į mūsų kareivines. Jis paprašė išrikiuoti kuopas, apėjo gretas, pasveikindamas gudus rusiškai, o lietuvių kuopą — lietuviškai. Dar kartą pagyrė už puikų laikymasi ir išvaizdą ir prašė manęs, kai nuvyksiu Kaunan, pranešti generolui Žukauskui, kad Gudų pulkas yra puikus kariškas vienetas. Atėjo ramios dienos. Lenkai niekur nepasireiškė. Todėl, lietuvių kuopa išžygiavo atgal į Kauną. Visi gudų karininkai išlydėjo ją su orkestru, toli už Gardino miesto sienų. Atrodė, kad ir Gardino ruože susikurs trijų armijų bendros karo fontas, kaip kad buvo Latvijos ruože, kur bendrai kovojo trys — latvių, lietuvių ir estų tautos. Deja, čia, Gardino ruože, taip tik atrodė.

(Bus daugiau)

STEBĖJIMAI IR MINTYS

Kai prisižiūri vietiniam gyvenimui, džiaugdamas matai, kad šventes čia žmonės galėjo jaukiai atšvęsti. Buvo užmirštos negerovės, kurios kasdieniame gyvenime visiems kvaršina galvas.

Kiekvienas "celebravo" šventes pagal savo skonį ir polinkius. Aimanuojančių, kad ko nors ypatingai truktų nedaug pastebėsi. Pakako tik pasivaikščioti gatvėmis, pavažinėti traukiniais ir visur matei gerai nusiteikusius žmones.

Na šiais nuotaikas galima būtų apibudinti vienu žodžiu: šiandien dar galiu gyventi,tai kam rūpintis? Paprastas žmogiškas troškimas. Juk labai greit gali pasiekti nerūpestingos nuotaikos, jei tik matysi pas save vieną ir nustumęs savo eilines negeroves pasišausi švęsti gražiausias žiemos šventes.

***

Tik išviršinis švenčių vaizdas ne visur vienodas. Tuo tarpu, kai ilgus dešimtmečius čia išgyvenę mūsų žmonės jau pradeda pamiršti Tėvynėje mėgiamas Kalėdų švenčių tradicijas, naujieji ateiviai jų laikosi kiek tik įmanydami. Čia ir kūčių valgių gaminimas ritualas ir namų nuotaikos ir visų šventės dalyvių laikysena.

Naujieji ateiviai susirinkę prie savo kūčių stalo jaučiatartum jie namie, tartum jie turi čia pat savo tėvynės mažą dalelę. Ne vienam akyse pasirodo ir ašaros.

Bet svarbiausia, kad šventės visus privertė atsiminti tuos kuriuos mes palikome tėvynėje. Tuo tarpu, kai visi švenčių metu stengiasi parodyti savo nors ir tolimesniems pažįstamiems išimtiną draugiškumą, stengėsi nepalikti vienišų žmonių švenčių metu, daugelis savęs paklausė — kaip jaučiasi tą pačią dieną ir valandą likusieji Lietuvoje?

Daugelyje kolonijų įvyko lietuvių bendros kūčios, susidarė jau didelės šeimos, kurias jungia tos pačios mintys ir tie patys tėvynės pasiilgimo jausmai.. Tokiu momentu mums neduoda ramybės viena mintis: ar ši diena Lietuvoje kuo nors skiriasi nuo paprastų kasdieninių sunkaus gyvenimo valandų?

Bendras ir, tenka prisipažinti daugeliu žinių pagrįstas įsitikinimas, kad ten vargo ir rūpesčių šiuo metu yra nepaprastai daug. Ir žmonėms ištroškusiems tos mažos paguodos — jos kaip tik ir trūksta. Jei ir išgirstame apie ten, anapus geležinės uždangos, vykstančias iškilmes, tai juk mes giliai tikime, kad daugumai lietuvių tos iškilmės yra svetimos ir tolimos.

Ten lietuviai kietai užgniauža savo širdyje mintis ir jausmus. Niekam jie negali pasiguosti. Ir dar pikčiau, jie yra priversti meluoti, priversti saugotis, kad jų veiduos sveimieji neišskaitytų jų tikrųjų nuotaikų. Šitos mintys mus aplankė per praėjusias šventes.

Petr. Tarvydas

VIENYBĖS PLATINIMO JUBILIEJINIS VAJUS

Vienybė sulaukė 65 metų. Vienybę išlaikė gyvą tokį garbingą amžių Amerikos lietuvių visuomenė. Šis jubiliejus tad yra artimas visiems patriotiškai nusiteikusiems Amerikos lietuviams.

Vienybės draugai kviečiami įsijungti į laikraščio platinimo vajų.

Darbą prašome pradėti dar prieš naujus metus. Kviečiame Vienybę užsisakyti bendrai. Mūsų didelis prašymas — kiekvienoje kolonijoje savanoriai — platintojai, būkit malonūs, sudaryti skaitytojų sąrašą ir prisiųskit mums. Kas nori prisidėti prie Vienybės platinimo, praneškit mums savo adresą. Mes pasiųsime reikalingus blankus ir nurodymus. Visi platintojai gaus padėkos laiškus ir dovanas.

Prašome tuojau mums rašyti. ir gavę blankus, aplankykite savo kaimynus ir pažįstamus. Tuo būdu prisidėsite prie seniausio lietuvių laikraščio jubiliejaus.

Kviečiame visus geros valios lietuvius į talką.

VIENYBĖ

Karys — naujas mėn. žurnalas

Kaip ir buvo žadėta, Kario nr. 2 išeis Naujiesiems Metams. Šiame padidintam (24 psl. su viršeliu) numeryje gausu įdomios, aktualios medžiagos, originalių iliustracijų. Šio atskiro nr. 2 kaina — 50 centų.

1951 m. Karys eis periodiniai, kaip mėnesinis iliustruotas žurnalas. Kario talkon jungiasi visa eilė žymių bendradarbių— karių ir nekarių: publicistų, rašytojų, foto menininkų.

Kario prenumerata: metams — 4 dol. pusmečiui 2.50 dol., atskiras nr. 45 centai.

Dar neatsiskaičiusieji platintojai maloniai prašomi tuo jau pat tai atlikti, o neišplatintus egz., išėjus nr. 2 tuojau grąžinti mūsų administracijai, nes čia jų mums jau trūksta paskiriems skaitytojams.

Brooklyne Karį išsirašyti galima "Gabijoj," 340 Union Ave., ir "Amerikos" red., 417 Grand St., arba tiesiai mūsų redakcijoj: Karys 156 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y.

Linkėdami laimingų Naujų Metų savo artimiesiems, nepamirškite ir laikraščio, jūsų nuolatinio draugo: pasiųskite jam prenumeratą ir bent kuklią auką. Tai bus jūsų linkėjimas Vienybei, sulaukusiai 65 metų amžiaus...

Moterų Pasaulis

IRANO MOTERIS VERGĖ

Irane lig šiol tebėra galioje feodaliniai vergijos įstatymai. Šalis atsilikusi ir varginga. Jos didžiausias turtas — nafta yra amerikiečių ir anglų turtuolių rankose.

Irano moteris neturi lygių teisių su vyrais. Ji yra vyro vergė. Nei šeimos, nti visuomenės gyvenime ji neturi balso.

Ten tebėra toks paprotis, kad vyras nuperka sau mažą mergaitę, ją augina lig 11 ar 12 metų, tada ją jau veda. Turtingieji turi po keletą ar keliolika žmonų.

Šio krašto moterys laikomos uždarytos tarp keturių sienų ir kantriai kenčia vyrų joms uždėtą vergiją. Musulmonų papročių, jos, jei išeina iš namų, uždengia savo veidą tam tikru uždangalu.

Tiktai didžiuosiuos miestuos ypatingai Teherane moterys jau panašios europietėms. Nors savo laiku chanas Rėza buvo uždraudęs moterims gatvėse rodytis su uždegtais veidais, bet kai 1941 metais jis buvo internuotas, tuojau Teherano gatvėse pasirodė daug moterų uždengtais veidais.

Čia moteris, jei vyras nesutinka, negali gauti skyrybų. Ten galimos vedybos net aprėžtam laikui, pavyzdžiui vienam mėnesiui, ar pusei metų. Vedybų sutartyje tiksliai nurodoma suma, kurią vyras sumoka moteriai, jei nori nuo jos atsiskirti.

Miestuose namai neturi langų į gatvę. Vartai visados laikomi uždaryti. Ir kai kuris nors pašalinis vyras norėdamas įeiti į namus pradeda belstis į vartus, tada pasigirsta tuos namuos šauksmas: "Jalla, jalla." Šie šauksmas įspėja moteris, kad jos slėptusi nes joms yra uždrausta ir pačioms žiūrėti į svetimą vyrą ir jam rodytis. "Jalla" šauksmas reiškia — "slėpkitės". Svečią priima pats šeimininkas. Jis jam ir patarnauja, moteris neturi teisės įeiti į tą kambarį, kur yra svetimas vyras.

Labai nemandagiu dalyku ten laikoma, jei svetimas vyras paklaustų šeimininką apie jo žmonos sveikatą. Na, tiesa pasakius, šis klausimas dar tuo nepatogus, kad ten praktikuojama daugpatystė. Vadinas, vyras net ir norėdamas atsakyti, negalėtų lengvai svečio smalsumą patenkinti.

Nei vyriausybė, nei visuomeniškos organizacijos nė nemėgina kovoti su giliai įsišaknėjusia prostitucija. Didesniuose miestuose yra daug prostitucijos namų, per kuriuos plinta venerinės ligos.

Reikšminga aplinkybė, kad ten yra daugiau beraščių vyrų negu moterų. Bet moterys nei valdžios įstaigose, nei visuomenės gyvenime neužima jokių postų. Niekur nepamatysi moters valdininkės, net ir žemiausio laipsnio.

Moterys tai juodojo darbo darbininkės ir visiškos vergės. Jau 7 metų mergaitės pradeda dirbti kilimų dirbtuvėse. Darbas užtrunka nuo 14 lig 16 valandų kasdien, o atlyginimas menkiausias.

Trijų dešimtų metų amerikietė, tai dar jauna ir pilna jėgų moteris. Tuo tarpu to paties amžiaus Irano moteris jau senyva, pavargusi. Šio krašto moterys, kurios turėjo progą pažinti Europos ir Amerikos gyvenimą, aiškiai mato savo vergišką padėtį. Bet jos neturi nei drąsos nei tiek jėgų, kad galėtų ką nors padaryti savo gyvenimo pagerinimui.

NAMŲ RUOŠA AMERIKOJE

Šveicarijoje padaryta moterų tarpe ankieta apie namų ruošą. Ir paaiškėjo, kad 30 nuošimčių viso namų darbo suteikia joms vyrai. Nusiskutę jie palieka šepetėlius primuilytus, neišpila nusiprausę vandens, po visą butą primėto cigarečių nuorūkų, atsigula purvinais batais ant sofos. O jeigu jie kada nors valo savo batus, dažniausia tam vartoja nosinaitę...

Šveicarijos moterys nurodė kaipo auklėjantį pavyzdį Amerikos vyrus, kurių 95 nuošimčiai padeda savo žmonoms atlikti namų ruošos darbus. Ir niekad esą jie nesudaro žmonoms papildomo namų ruošos darbo. Amerikos vyrai, pavyzdžiui, pastebi šveicarietės, paruošia pietus, valo butą plauna indus ir net skalbinius išskalbia.

Ankietos daviniai neabejotinai atitinka gyvenimo praktiką. Bet reikia atsiminti, kad Amerikos namų ruošos darbas yra labai skirtingas nuo europiškojo. Čia tenka vartoti ne tiek jėgos, kiek mokėjimo naudotis nesuskaitoma daugybe įvairių aparatų ir įrenginių.

Amerikoje gerai sutvarkytame ūkyje nebereikia rūpintis valgio likučių pašalinimu. Valgio liekanos, išskyrus didesnius kaulus ir konservų dėžutes, supilamos į vandeniui nuleisti kriauklę, kur esti įtaisytas malunėlis, kuris tas liekanas smulkina ir jos su vandeniu nubėga.

Skalbimo ir baltiniams džiovinti mašinos nereikalauja jokio fizinio darbo. Tiesa, tokios mašinos žinomos ir Europos moterims. Bet Europos moterys dar pasiilgsta aparatų, kurie pašalina dulkes iš kambario. Turint tam tikrą aparatą, du kartu per savaitę paspaudžiamas mygtukas ir visos dulkės susiurbiamos. Tai atlieka moderniškas automatas. Dar yra ir naujesnis patobulinimas. Sienoje įtaisomas įrengimas, kurs siunčia į orą elektronus, kurie jonizuoja ore plaukiojančias dulkes ir jos, pirma negu nusėsti ant baldų, patenka į tam tikrą dėžutę.

Iš to kas čia pasakyta, galima spręsti, jog vyrų pastangos namų ruošoje čia Amerikoje nėra jau tokios vargingos. Jei gerai įrengta virtuvė ir jei gerai sutvarkytas butas, vyras tuo tik rūpinas, kad būtų laiku paspaustas atitinkamas mygtukas. O kaip žinia, vyrai aplamai mėgsta žaisti su įvairiais automatais. Lig šiol vienintelis darbas, kurs reikalavo fizinių jėgų įtempimo, tai žolės pjovimas pievelėje ties namais. Bet dabar galima pievelę nupiauti sėdint verenadoje. Mašina pati važinėja po pievelę, šeimininkui lieka tik reguliuoti jos kryptį iš tolo elektromagnetiniu bangų pagalba. Paskui grįžęs namo jis gali žmonai pasiskųsti, kad atliko didelį darbą ir jaučiasi labai pavargęs...

Daugelyje virtuvių viskas automatiška. Orkaitė ir šaldytuvas iš vidaus apšviečiami. Kepimą ir virimą reguliuoja tam tikros lentelės. O laikrodis ir termometras apsaugo šeimininkę nuo nemalonumo: nedakepti ar perkepti ką nors.

Yra dar ir toks prietaisas. Iš vakaro einant gulti galima į keptuvę įdėti kumpį, o kitoje vietoje pastatomas vanduo kavai. Užsukamas laikrodis ir nustatoma, kad viskas būtų paruošta pavyzdžiui 7:30 val. ryto. Tuo metu kumpis bus iškepęs, o vanduo kavai kaip tik bus užviręs. Automatas įjungia ir išjungia elektros energiją.

Maudymosi kostiumai Floridoje

PRANCUZIJA RŪPINASI ŠEIMOMIS

Savotiška naujenybė po karo, ir to didelio sukrėtimo kurį Prancūzija paskutiniam dešimtmetyje pergyveno, tai neabejotinas gimimų daugėjimas. Šitai pastebi kiekvienas svetimšalis jau gatvėse ar kur nors keliaudamas. "Familles membreuse" — didesnių šeimų moterys su vaikais turi žymių nuolaidų geležinkeliuose, turi pigesnę elektrą ir gazą, pigesnius bilietus į kultūrines įstaigas.

Jau kelinti metai, kai dirbančios, ar dėl nesveikatos negalinčios dirbti moterys su dvejeta ar daugiau vaikų gauna papildomą mokestį vaikam. Šie pinigai mokami iš specialaus fondo, kuris susideda iš įmonių savininkų įmokėjimų, neatsižvelgiant ar jo įmonėje darbininkai dirba su vaikais, ar bevaikiai. Tad įmonės savininkas samdydamas darbininką su gausesne šeima, dėl to neturi didesnių išlaidų.

Ši pašalpa mokama tuojau vaikui gimus. Pašalpos išmokėjimas taip sutvarkytas, kad pašalpa pilnumoje išmokama tuo atveju jei pirmas vaikas gimsta ne vėliau kaip po dvejų metų po vedybų, antras po penkių ir trečias vėliausia po aštuonių metų.

Tikslu paskatinti motinas turinčias daugiau vaikų apleisti darbą savo profesijoje ir išimtinai paskirti save šeimai, mokama speciali pašalpa. Ir ji būna tuo didesnė, kuo daugiau vaikų turi šeima.

Taip pat mokamos pašalpos daugiavaikėms šeimoms ir butams nusamdyti, kad jos negyventų ankštuose ir nehigieniškuose butuos. Taip pat žymiai mažesni esti mokesčiai nuo uždarbių, jei šeima yra gausi.

Prancūzijos vyriausybės pastangos davė neabejotinų vaisių. Tuo būdu nors dalinai šalinamas pavojus prancūzų tautai sumenkėti.

išgelbėjo 1000 vaikų Amerikos kareiviai

Korėjos sostinėje Seule buvo susirinkę apie tūkstantį paklydusių, be tėvų, daugiausia visiškai našlaičių vaikų. Jie slankiodavo gatvėmis, verkdavo ir prašydavo iš Amerikos kareivių maisto. Kareiviai matydami tų vaikų baisų skurdą nusprendė juos išgelbėti. Ir kadangi nebuvo kitos priemonės buvo karo vadovybės leidimu suorganizuota penkiolika dviejų motorų transporto lėktuvų ir vaikai buvo išgabenti į saugesnę ir ramesnę vietą. Tuo metu, kai kiekvienas lėktuvas nepaprastai reikalingas tiesioginiams karo reikalams, šis Amerikos karių pasiaukojimas sukelia pagarbą ir nusistebėjimą.

MISS TRUMAN DAUGIAU UŽDIRBA, NEGU TĖVAS

Radijo koncerno N. B. C. direkcija paskelbė, kad ji padarė sutartį su Margaret Truman, kuri šiam koncernui priklausančiose radijo stotyse dirbs kaip dainininkė ir vaidintojo. Šis kontraktas Margaret Truman duos į metus gražių pajamų maždaug apie 200,000 dolerių.

Senu papročiu Anglijos karalius Jurgis ir šiemet šoko su visom tarnaitėm iš eilės per Buckingham rūmuose karaliau rezidencijoj, suruoštą rūmų tarnautojams metinį balių.

JONAS JAKAITIS IR J. FEDORČIK
Meat Market & Groceries
33 SIEGEL STREET,
Brooklyn, N. Y.
Sveikina savo kostumerius su
NAUJAIS METAIS

JONAS JAKAITIS
ir G. FEDORSHIK
MĖSOS KRATUVĖ
33 Siegel St., Brooklyn 6,
Geriausi mėsos gaminiai
Tautiečiai prašomi atsilankyti gausite skilandžių, balionių ir kitokių mėsos gaminių specialiai šventėms paruoštų.

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
Laikrodininkas
Taiso įvairių formų visokių rūšių laikrodžius greit ir pigiai.
245 Union Ave.,
Brooklyn 11, N. Y.

MAISTAS
QUALITY MEAT MARKET
Pirmos rūšies mėsa.
Priimami užsakymai vestuvėms ir kitokioms puotoms.
Savininkai:
Cr. Shimanskas,
Ch. Mitchell
483 GRAND STREET,
Brooklyn 11, N. Y.
EV. 8-4608

Žieminių bei pavasarinių vyriškų paltų
ĮŠPARDAVIMAS
žemiausiomis kainomis
100% vilna
KAINOS PRADEDANT $20.
Išpardavimas vykdomas todėl, kad laukiama valdiškų užsakymų.
Dirbtuvė atdara kasdien iki 5 v. v.
Šeštadieniais ir sekmadieniais iki 7 v. v.
PALTAI SIUVAMI IR PAGAL UŽSAKYMUS
Norintieji įsigyti gerų, geros medžiagos ir gerai pasiūtų paltų, skubėkite pasinaudoti šia vienintele proga.
M. RIAUBA
Good Grade Clothes, Inc.
109 South 5-th Street, Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 7-5550

EDDIE'S BAR & GRILL
EDWARDAS PAVILONIS, Sav.
Naujai išdekoruotas restoranas ir salė.
Įvairūs gėrimai, šviežias maistas
LIETUVIŠKA NUOTAIKA
459 GRAND ST., BROOKLYN 11, N. Y.
Tel.: EV. 4-8698

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA
JUOZAS GINKUS, VEDĖJAS
ŠEŠTADIENIAIS, NUO 2 IKI 3 VAL. PP.
IŠ WWRL, 5000 kcl.
495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9293

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams.
Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV. 7-2043

COOPER RESTAURANT
BAR & GRILL
FRANK MILAS ir JOHN L. RIMSA
Savininkai
101 Cooper Street, Brooklyn, N. Y.
(Evergreen Ave. kampas)

SUTVARKOMI BIZNIO TAKSAI
Mes sutvarkome įvairių rūšių bei jurisdikcijų taksus: federalinius, valstybinius, municipalinius Jungtinėse Valstybėse ir užsienyje.
Adv. St. P. Zubavičius, kuris turi teisės praktikuoti bet kuriame Jungtinių Amerikos Valstybių teisme, tvarko knygas bei rekordus pavieniams biznieriams, partneriams ir korporacijoms.
Patarnavimai atliekami ir laiškais. Be to, daromi asmeniški vizitai bet kuriose biznio įstaigose čia ir užsienyje.
Prašoma kreiptis angliškai ar lietuviškai, o aš suteiksiu sąžiningą patarnavimą.
STANLEY P. ZUBAWICZ (Zubavičius)
111 Ainslie Street, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EV. 4-3049

STANDARD FEDERAL SAVINGS and Loan Association of Baltimore City
Metinis dividentas 3%
Kiekvienas indėlis apdraustas federalinės valdžios apdrauda iki 10,000
684 Washington Blvd. Baltimore, 30, Md.

CAPPIELLO ĮSPĖJA:
Dabar laikas įsigyti tai, ko vėliau gali pritrūkti
Dabar kainos, palyginti, dar prieinamos
Cappiello krautuvėje dabar galima gauti radijo bei televizijos aparatų, šaldytuvų, skalbimo mašinų, dulkių siurblių, prosų, rašomųjų mašinėlių, dujomis bei aliejumi kūrenamų krosnių (gas ranges), lovų, stalų ir kitokių namų apyvokos dalykų.
Cappiello krautuvė jau 35 metai, kai sąžiningai tarnauja visiems savo klijentams.
Cappiello krautuvė gerai žinoma visiems lietuviams.
Čia galima gauti lietuviškų plokštelių
Cappiello krautuvė turi specialų skyrių lietuviams, kuriam vadovauja Charles J. Marma.
CAPPIELLO
706 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 8-7848.

PAVOJINGĄ VARŽOVĄ ĮVEIKUS

Po nesekmingų rungtynių su vokiečių—vengrų komanda, mūsų vyrai paskutinėse rugtynėse susitiko su stipriausiu savo grupės varžovu Hellenic ir po įtemptų bei permainingų rungtynių privertė karštuosius graikus pasiduoti 4-2, 2 — 1.

Šiose rungtynėse buvo sprendžiamas grupės meisterrio vardas ir mūsiškiai pelnytai liko grupės nugalėtoju.. Mūsų komanda išėjo savo pastovios sudėties: Bagdonas, Mileris, Simonavičius, Kalašinskas ir Gražys. Rungtynių pradžioje, Jokubaičiui truputį sunegalavus jį pakeitė Adomavičius.

Rungtynės nuo pat pirmos minutės buvo gyvos ir permainingos. Kamuolys pašėlusiu tempu lankydavo čia vienus, čia kitus vartus. Pagaliau rungtynėms įpusėjus, Sabaliauskas, kuris šiose rungtynėse buvo vienas geriausių, gražiu šūviu įkerta pirmą, o po kelių minučių Adomavičius antrą įvartį. Graikai nepasimeta ir stengia nesekmę sušvelninti iki 2-1.

Antrame puslaikyje rungtynės įgauna gana tamsų atspalvį iš graikų pusės. Jų žaidėjai stengiasi mūsiškius "šienauti," tačiau lietuviai gana atsargūs ir pasekmėje, graikai vienas kitą "nusišienauja.." Tuo laiku Sabaliauskas pasekmę didina iki 3-1. Graikai dar prisiveja iki 3-2, tačiau jų viltis sugriauna Adomavičius, kurio nelaikomas įvartis rungtynių rezultatus padaro 4—2.

Mūsų vyrai savo rėmėjų — žiūrovų neapvylė ir praskaidrino tuos debesėlius, kurie buvo žiūrovus prislėgę po paskutinio pralaimėjimo. Įžengus į stipresnę grupę, linkėtina mūsų vyrams didesnio tarpusavio sugyvenimo ir sportinės drausmės, o iš žiūrovų laukiama didesnio susidomėjimo ir moralinės bei materialinės paramos lietuviams reprezentantams.

Ant. Bagdžiūnas

Lietuvių futbolo komandos rėmėjai

Lietuvių futbolo komandos darbas yra daugelio susipratusių lietuvių remiamas. Komandos vadovybė įvertina kiekvieną paaukotą centą ir žemiau išvardintiems aukotojams taria savo ir futbolininkų vardu nuoširdų sportišką ačiū.

A. ir V. Jokubaičiai —$50.00.
Liet. Tremtinių Draugija New Yorke — $25.00.

Po $10.00.—J. Galminas, P. Jokūbaitis.

Po $5.00. — J. Lelešius, K. Šipaila, J. Kralikauskas, K. Totoraitis, A. Trečiokas, J. J. Simonavičius, A. Grunskis, V. Griaužinis, J. Zakarauskas, V. Stašinskas, L. ir V. Adomaičiai, Liet. Tautininkų Klubas.

Po $2.00. — P. Katen, J. Sližys, J. Baltrušaitis, J. Stongailas, A. Dimas, J. ir E. Sirgedai, S. Vaškys, P. Zaiubas, V. Lisauskas.

Po $1.50 — H. Atkočienė, A. Gražys.

Po $1.00.—
M. Tomašinckas, V. Parojus, I. Simonaitis, O. Kiverytė, M. Volskienė, F. Sprindys, V. Barnickaitė, G. Velička, M. Velička, A. Dimškėnas, M. Smetona, E. Staknys, A. Mačionis, J. Vilgalis, V. Zielinkas, A. Andriulis, L. Mitchell, B. Welton, W. Han, J. Prakapas, S. Gudas, V. Ambraziejus, A. Vakselis, B. Skudzinskas, A. Petrutis, A. Kupčinskienė, P. Lozoraitienė, J. Statkevičius, O. Žubavičienė, J. Prapsudenis, P. Kupčinskas, S. Meilus, V. Sabaliauskas, D. V. Dulaitis, A. Pleškaitis, M. Valickas, J. Čepulis, P. Demskis, J. Conozza, V. Butvydas, K. Balčiūnas, J. Stukas, O. Sulinskas, A. Babelis, C. Mockus, J. Pranckus, Z. Rimavičius.

Po 50c. — F. Venys, W. Serdis, J. Menderis, A. Andriulis, J. Bundulis, A. Ridikas, A. Miseviėius 25c.

Naujų Metų sutikimas Lietuvių Atletų Klube

Gruodžio 31 d. 10 val. vak. L. A. K. rengia Naujų 1951 Metų sutikimą. Bus vakarienė ir muzika.

L. A. K. kviečia apie dalyvavimą pranešti iš anksto: 168 Marcy Ave., klubo bare.

Rengimo Komisija

NEW YORKO ŠACHMATININKAI

Gruodžio 17 d. baigtos Lietuvių Atletų Klubo šachmatų sekcijos žaibo žaidinys. Buvo likę keturi šachmatininkai ir jiems teko papildomai sužaisti. Žaidynes laimėjo Vilpišauskas, antroj vietoj liko Staknys, trečioj Galminas ir ketvirtoj Trojanas. Vilpišauskui įteikta lovana.

Tą pat dieną įvyko New Yorko lietuvių šachmatininkų susirinkimas. Lietuvių Atletų Klubo sporto vadovas pasveikino susirinkusius ir pakvietė išsirinkti gausenę vadovybę. Pirmininku išrinktas Vilpišauskas, sekretorium Staknys ir nariu Armonavičius. Kandidatai: Repečka, Paškevičius. Nutarta pradėti New Yorko 1951 m. lietuvių šachmatininkų pirmenybes. Pradedama žaisti sausio 7 d., taškų sistema. Nugalėtojai gaus dovanų. Registruojasi iki sausio 7 d., 6 val. vak. Tą pat dieną nuo 6 val. pirmenybės ir pradedamos. Žaidžiama kiekvieną sekmadienį nuo 5 val. vak. Lietuvių Atletų Klube, 168 Marcy Ave., Brooklyn 11, N. Y. Jau yra užsiregistravę 12 šachmatininkų. Sudarytas pirmenybėms pravesti komitetas. Po susirinkimo V. Augustinas padarė šachmatininkų nuotrauką.

LINDENO BALF SKYRIAUS VEIKLA

LINDEN, N. J. — 132 BALF skyrius po ilgesnės pertraukos ir vėl subruzdo darban su nauja energija ir užsimojimais. Šių metų gruodžio 17 d. susirinkime buvo perrinkta valdyba ateinantiems metams. Skyriaus pirmininku liko ilgametis ir uolus lietuvių veikėjas Jonas Liudvinaitis, vicepirmininku Mykolas Klimas, sekretorium Juozas Prapuolenis, kasininku Stasys Žiurlys ir finansų sekretorium Vladas Tursa.

Į skyriaus piniginio vajaus sukėlimą pirmutinė atsiliepė Lindeno L. R. K. Moterų Sąjungos kuopa su penkių dolerių auka ir kartu įstojo nariu į BALF skyrių. BALF skyrius laukia ir kitų organizacijų pasekant šiuo gražiu ir kilniu moterų pavyzdžiu.

Šiuo metu jau 21 narys užsimokėjo nario mokestį už 1951 metus. Be naujo piniginio vajaus skyrius organizuoja ir naują rūbų rinkimo vajų. Tarp kitų darbų skyrius bendradarbiaudamas su kitomis organizacijomis ruošia ir Vasario 16-tos minėjimą, kuris įvyks vasario 17 d. vakare 3 val. po pietų Lindeno lietuvių svetainėje 340 Michell Ave. Minėjimas bus su įdomia programa ir įėjimas nemokamas. Kviečiami visi kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Skyrius į BALF seimą, įvykstantį New Yorke sausio 5 ir 6-tą dienomis 1951 m. siunčia tris atstovus: Joną Liudvinaitį, Mykolą Klimą ir Stasį Žiurlį. Geriausios jiems sėkmės.

J. Prapuolenis

Filmų, dainų ir šokių vakaras

Šeštadienį, ateinančių metų sausio 6 dieną Klasčiaus salėje, Maspethe rengiamas filmų, dainų ir šokių linksmas vakaras. Bus rodomos brolių Motuzų — Beleckų filmos, garsinė spalvota Nepriklausomos Lietuvos vaizdų filma. Taip pat dainuos V. Tamkiūtės - Pranckienės vadovaujamas Harmonijos ansamblis. Programai pasibaigus — šokiai. Pelnas skiriamas Lietuvių futbolo komandai — aprangai įsigyti. Įžanga 75 c., vaikams 50 c.

SLA kuopa Brooklyne sušelpė tremtinius

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 303 kuopa Brooklyn, N. Y. atsiuntė BALF.o centrui tremtinių šalpai $162.79.

Tremtinių vardu BALFo vadovybė nuoširdžiai dėkoja SLA 303 kuopai už gražią paramą lietuvių šalpos reikalams ir užtikrina aukotojus, kad jų auka bus panaudota sušelpti tuos, kurie daugiausia pagalbos reikalingi.

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6th Street
VALANDOS:
8 — 10 ryte
1 — 2 popiet
6 — 8 vakare
Tel. EVergreen 8-9229

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. Ofiso STagg 2-0706
Namų — Jamaica 6-3834

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4th Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
1 — 8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

Jau 10 metų, kai visi klauso
"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"
radijo valandų,
kurios yra transliuojamos šeštadieniais nuo 4,45 iki 5,30 valandos iš stoties WEVD (1330 klc. — 5000 W).
Direktorius Jokūbas J. Stukas, 1264 White St., Hillside N. J. Tel. WAverly 6-3325.

Telefonas: EVergreen 7-7411
KLEEN KOL COAL CO.
LISAUSKO ANGLIŲ KOMPANIJA
Anglys, Coke ir Aliejus
496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Gyvenamoji vieta:
65-43 Grand Ave., TWining 4-8087 Maspeth, N. Y.
Telefonuoti po 5 val. vakarais

POVILANSKŲ BARAS IR RESTORANAS
SALĖ ŠEIMYNINEMS PRAMOGOMS
158 GRAND STREET
Tel. EVergreen 4-9737 BROOKLYN, N. Y.

B. J. SCHEGAUS
REAL ESTATE & INSURANCE AGENTAS
Seniausia lietuviška nekilnojamo turto ir draudimo įstaiga Brooklyne
Visada visiems sąžiningai patarnaujama.
195 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 7-1241.

BALF 100-jo SKYRIAUS
ŠOKIAI — KARNAVALAS
1951 m. sausio 5 d., penktadienį,
HOTEL NEW YORKER
34th St. ir 8th Ave., New York, N. Y.
PRADŽIA 9 VAL. VAKARO,
Bilietų kaina $1.25

LAIMINGŲ NAUJŲJŲ 1951 METŲ
visiems mūsų draugams ir pažįstamiems.
EDDIE'S BAR & GRILL
EDVARDAS PAVILONIS, Savininkas
459 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

A. NOVITZKIE
BARAS RESTORANAS SALĖ
Salė pramogoms vestuvėms ir susirinkimams
59-63 56th RD., MASPETH, L. I., N. Y.
Telefonas DA 6-7460

GEORGE F. RACHUN
Restoranas, baras ir salė
Geri gėrimai ir šilti valgiai.
MORGAN AVE. ir HARRISON PLACE,
BROOKLYN, N. Y.
Tel. HY 7-9758

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVIŠKA DUONA—GERIAUSIA DUONA

V. LUKAS, vedėjas
Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išpildome kogeriausiai.
532 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

MERIDEN MONUMENTAL WORKS
STATOME PAMINKLUS KAPINĖSE
JOHN McGINNIS, Sav.
65-39 Grand Avenue, Maspeth, N. Y.
Prie M. Olivet Kapinių
arba
Fresh Meadow Rd. ir N. Hempstead Turnpike
Flushing, N. Y.
Prie St. Mary's Kapinių
Telefonai DAvenport 6-0780 Flushing 7-9248

"AITVARŲ" KVARTETO
KONCERTAS — BALIUS
1951 m. sausio 14 d. (sekmadienį)
SCHWABEN HALL SALĖJE,
474 Knickerbocker Ave., Brooklyn 21, N. Y.
Programoje dalyvauja:
1) "AITVARŲ" KVARTETAS: dainuoja:
V. Bražėnas, B. Svogūnėlis, J. Ališauskas ir K. Skobelka
Vadovauja pianistas A. MROZINSKAS
2) Dramos aktorius H. KAČINSKAS
3) Rašytojas — Humoristas A. GUSTAITIS
3) A. JEZAVITO padidintas orkestras. Šokių metu — tango kontestas. Laimėtojams skiriamos dovanos.
Koncerto pradžia 5 val. p. p.
Bilietai gaunami pas J. Ginkų, 495 Grand St., B'klyn, N. Y.

THE HALF SHELL
P. Janus ir G. Shlakis, Sav.
Įvairiausi gėrimai ir valgiai.
ROUTE 27-A, ISLIP, L. I., N. Y.
Bay Shore 2996.

Lietuviai advokatai

JOHN W. ANSELL
15 PARK ROW
NEW YORK CITY
Ofiso tel.: WO 2-3497 Namų tel.: NE 9-5689

STEP. BRIEDIS, Jr.
197 Havemeyer St.,
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-9394

CL. A. VOKET-VOKIETAITIS
41-40 74th Street,
JACKSON HEIGHTS, N.Y.
Tel. NEwtown 9-5972

ANT. J. WESLAN
(Vizlanskas)
16 Court St. Brooklyn, N.Y.
Tel. MAin 5-1260

M. STRIKOLIS
MAISTO KRAUTUVĖ
253½ E. MAIN STREET
Amsterdam, N. Y.
Tel. 1596

DeKALB TAVERN
VYNAS, LIKERIAI, ALUS
A. SINUS, sav.
352 Onderdonk Avenue
Brooklyn, N. Y.

JONAS SUTKAITIS,
Laikrodininkas.
Parduodami nauji ir taisomi bei atnaujinami seni laikrodžiai.
449 Grand Street,
Brooklyn 11, N. Y.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS, Direktorius
660 GRAND STREET,
Tel. STagg 2-5043
ALB. BALTRŪNAS-BALTON, Reikalų Vedėjas
BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC

Eastate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. NEwton 9-4464

SHALINS FUNERAL HOME
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel., VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVICIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
Koplyčia Laidotuvėms NOTARY PUBLIC

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

JOIN OUR NEW CHRISTMAS CLUB
Latest Quarterly Interest-Dividend 2% Credited and Compounded Quarterly
A year on regular accounts
Interest starts from the first of every month on sums from $25 to $7,500
Deposits made on or before January 10, April 5, July 10, and October 5 will draw interest from the first of such months if left to the end of a 1/4 dividend period.
THE Kings County SAVINGS BANK
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Ave.
Member Federal Deposit Insurance Corporation
BROOKLYN, N. Y.

REUMATIŠKI SKAUSMAI

Deksnio galinga mostis, sudaryta iš daug skirtingų elementų, turi savyje galingą šilumą. Šildydama galingai, ištarpins Reumatiškus skausmus, rankų, kojų skaudėjimą ir tirpimą, dieglius, šaltį. Dauliui žmonių pagelbėjo ir tamstai pagelbės. Nelauk ilgiau, bet tuojau įsigyk DEKENS OINTMENT, arba rašykitę į dirbtuvę. Kaina 2-oz. $1.00. 4-oz. $2.00. Ekstra didelė dėžė —16 oz. $5.00. Užtikrinam pasekmes ar pinigus gražiname.

DEKEN'S OINTMENT
P. O. Box 666, Newark, N. J.

New Yorkas ir Apylinkė

Pas mus

Dr. K. Vyšniauskas, atvykęs į Ameriką 1949 m. ir kuris šiuo metu yra Sea View Hospital Chief Resident Physician, neseniai išlaikė valstybinius egzaminus ir tuo būdu įsigyjo gydytojo praktikos teises.

Jonas Vilgalys, klaipėdietis, naujakurys, jaunas vietos socialdemokratų veikėjas, lankėsi Vienybėje ir ta proga užsiprenumeravo mūsų laikraštį.

Jonas Giedris, Vienybės skaitytojas, Naujų Metų proga siunčia glėbį linkėjimų iš Chicagos visiems savo draugams Brooklyne.

Julian Seaman, žinomas muzikos kritikas, kuris vedė Čiurlionio Ansamblio propagandą amerikiečių spaudoje, šiomis dienomis paskirtas Toledo, Ohio dienraščio muzikos ir meno redaktorium J. Seamano rekomendacija Toledo Art Museum ir Elizabeth, N. J. Philharmonic Society savo posėdžiuose svarstė galimybes Čiurlionio Ansambliui surengti koncertus.

Pranas, Milas, žinomas siuvėjų unijos veikėjas, mūsų skaitytojas, drauge su Jonu L. Rimša neseniai įsigijo gražią užeigą, vadinamą Cooper Restaurant — 101 Cooper St., Brooklyne.

St. Bujanauskas, Ansonijos šerifas, žinomas Connecticut lietuvių veikėjas, Kalėdų švenčių proga lankėsi pas savo seserį Izabelę Misūnienę

Juozas Misiūnas, mūsų skaitytojas, kurį laiką sirgęs ir gulėjęs ligoninėje, šiuo metu išsisi namie ir jaučiasi žymiai sustiprėjęs.

D. Linkevičius, vienas seniausių Vienybės skaitytojų, kuriam neseniai sukako 81 metai amžiaus, lankėsi mūsų įstaigoje ir ta proga sumokėjo savo prenumeratą.

BALF SEIMAS SAUSIO 5-6 D.

Kaip jau buvo paskelbta, BALF Seimas įvyks 1951 m. sausio 5-6 d., Hotel New Yorker. Ta proga bus vakarienė, šokiai ir filmos iš tremtinių gyvenimo Vokietijoje. Bus rodomos SS stovyklos, kur daugelis jau į Ameriką atvykusių Lietuvių tremtinių gyveno. Filmos visiems įdomios, ypač tiems lietuviams, kurie gyveno SS stovyklose Munchene.

Tautininkų susirinkimas

Brooklyno ALT Sąjungos pirmojo skyriauus gausiame susirinkime, kuriame dalyvavo apie 60 žmonių, apsvarstyti svarbesnieji reikalai.

Ligšiolinis skyriaus pirmininkas Pranas Narvydas nuo savo pareigų atsisakė, aiškindamasis laiko stoka. Naujoji skyriaus valdyba išrinkta tokios sudėties: J. Ginkus, pirmininkas, inž. K. Bočiauskas, sekretorius, inž. K. Krulikas, iždininkas ir J. Valakas, valdybos narys.

Vietoje Kalėdų ir Naujų metų sveikinimų nutarta pasiųsti Europoje esančiam rašytojui Vydūnui siuntinį. Taip pat jau pasiųsti dar keturi siuntiniai Europoje pasilikusiems visuomenininkams.

KAS BUS NAUJO VIENYBĖS KONCERTE

Šis ne eilinis Vienybės koncertas. 1951 m. vasario 4 d Webster Hall, New Yorke bus ypatinga šventė ne tik mūsų laikraščio nuolatiniams skaitytojams, bet ir visiems lietuviams patriotams, kurie myli savo spaudą.

Vienybė, sulaukusi 65 metų jubiliejaus, yra visų lietuvių spaudos megėjų padarinys.

Šis jubiliejinis Vienybės koncertas bus iškilmingesnis, negu praeitais metais. Jame įvyks reikšmingas senesniųjų Vienybės skaitytojų pagerbimo aktas. Tų senų Vienybės skaitytojų asmenyje pagerbsime visus Amerikos lietuvius, taip nuoširdžiai dirbusius savo spaudos palaikymui, nesigailėjusius nei lėšų, nei darbo savo laikraščiui.

Kasmet Vienybės koncertai sutraukia dideles minias žmonių. Vienybės koncertuose susitinka ilgus metus nesimatę ir toliau nuo vienas kito begyveną pažįstami.

Vienybės koncerte dalyvauja dainininkai, kuriuos gal pirmą kartą publika išgirs.

Florence Korsakaitė, gražiai debiutavusi Times Hall, daugeliui, ypatingai naujų ateivių, dar negirdėta. Ją turėsime progos išgirsti Vienybės koncerte.

Lietuvaitė operos dainininkė Joan Francis lig šiol New Yorko lietuviams nepažįstama. Ji dainuoja žymiuose operos ansambliuose ir turi kaip kritikų tarpe, taip pat publikoje didelį pasisekimą. Vienybės koncertas — tai pirmas jos čia pasirodymas.

Reikia tikėtis, kad po šio Joan Francis pasirodymo lietuvių visuomenė turės dar vieną dainos žvaigždę.

Jau plačiai žinomas daugelyje lietuvių kolonijų ir mėgiamas chicagietis baritonas Algirdas Brazis New Yorke senai laukiamas. Jo dainavimas Vienybės koncerte ypatingai praturtins programą.

Baleto artistai Babuškinaitė ir Liepinas pašoks keletą klasikinio stiliaus baleto numerių. Jų pasirodymas New Yorke taip pat bus pirmutinis.

Dramos artistas Vitalis Žukauskas jau pasidarė populiarus ir mėgiamas savo humoristinėmis dainomis ir pasakojimais. O be t,o, Vitalis Žukauskas šiam koncertui specialiai paruoš keletą dar niekeno negirdėtų dalykų.

Po viso to tenka padaryti tokią išvadą: nekantriai laukime koncerto ir visi jame pasimatykime.

Į Vienybės koncertą bilietų bus galima gauti iš anksto

ALGIRDAS BRAZIS

BALF PIRMININKAS APLANKĖ LIETUVIUS ELLIS ISLAND

Gruodžio 17 d. BALF pirmininkas kan. Juozas B. Koncius, Kalėdų švenčių proga, aplankė 11 lietuvių tremtinių sulaikytų Ellis Islande (Ašarų Saloje). Reikalingiems pagalbos suteikė pašalpą ir dvasinį sustiprinimą. Paguodęs sulaikytuosius patyrė jų sulaikymo priežastis ir pažadėjo jiems pagelbėti, reikalus susutvarkyti. Tais reikalais pirmininkas išvyko į Washingtoną.

Brooklynui būtinai reikalingas choras

Brooklyno Lietuvių Operetės Choras tenka apgailestaujamai pasakyti, šiandien neveikia... Kaip greitai ir gražiu jis pasirodė 1949 m. rudenį, taip skubiai jis ir išsiskirstė 1950 m. pavasarį ką tik atšventęs savo 35-ių metų sukaktį.

Nėra čia reikalo ir prasmės aiškinti priežastis ir aplinkybes, dėl kurių choras pairo. Tai grynai vidujinis choro, ar netinkamos ir nesumanomos valdybos padarinys.

Svarbu šiandien iškelti gyvą to choro reikalingumą. Tokioje didelėje lietuvių kolonijoje, kaip Brooklyne, kur yra tiek daug atvykusių iš tremties meną ir dainą mylinčių žmonių, gėda būtų nesuorganizuoti chorą kuris tinkamai pasirodytų koncertuose ir parengimuose. Op. choras ir sunkiausiais laikais, nors turėjo nedideli narių skaičių, įstengė išsilaikyti. Ir net išvykdavo koncertuoti į kitas kolonijas. O tremtiniams atvykus, choras buvo išaugęs lig 60 narių. Bet vis atsiranda vienokių ar kitokių kliūčių, kurios trukdo sekmingai chorui veikti.

Būtų tikrai gėda, jei Brooklyno jaunimas neįstengtų vėl susiburti į Operetės chorą. Čia Lietuvos šventių bei sukaktuvių minėjimai, čia įvairūs pašalpos parengimai, čia organizacijų bei suvažiavimų parengimai. Choras toms pramogoms būtinai reikalingas. Kitos mažesnės kolonijos neturėdamos tiek jėgų visada sugeba chorus suorganizuoti.

Tad užuot mūsų kolonijoje skaldyti jėgas organizuojant paskirus ar net asmeniškus vienetus, kurie parengimui pasibaigus tuojau vėl išnyksta, reikėtų palinkėti, kad naujai atvykusieji daugiau domės kreiptų į čia seniau gyvuojančias organizacijas, kurios sugebėjo darbą dirbti jau visą eilę metų.

Operetės Choras vėl pertvarkomas. Tai atlikti turės sausio mėn. šaukiamas visuotinas choro susirinkimas. Susirinkimo diena ir vieta bus pranešta vėliau.

Choro dalyvis

KARNAVALAS

Papildant ankstyvesnį 100-jo BALF-o skyriaus pranešimą apie ruošiamą 1951 m. sausio mėn. 5 d. New Yorke, New Yorker viešbučio salėje karnavalą šokių vakarą, kuriame gros žinomas Jezavito orkestras, tenka pranešti, kad minėtojo parengimo Komitetas, o ypatingai skyriaus pirmininkė p. Čerienė daug dirba ir rūpinasi, kad karnavalas būtų įdomus ir svečiai būtų patenkinti. Svečių bus iš įvairių Amerikos vietų, tai BALF-o skyrių atstovai, atvykstą į BALF-o Seimą.

Karnavalo ir šokių vakarui įėjimo bilietai — pakvietimai (jų kaina 1.25) jau platinami ir galima gauti:

BALF-o Centre, 105 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Ginkų Saldainių Palociuj, 495 Grand St., Brooklyn, N.Y.

Gabija, 340 Union Ave., Brooklyn, N. Y. ir pas skyriaus narius.

Primename, kad bilietų — pakvietimų skaičius yra ribotas ir norintieji patekti į karnavalą — šokius, turi tais pakvietimais apsirūpinti jau dabar, nes vėliau jų gali pristigti.

Pelnas eis tremtinių šalpos reikalams.

Bacevičiaus muzikos klubo koncertas

Prof. Vytauto Bacevičiaus Muzikos Klubo koncertas, 26-tas iš eilės įvyks sekmadienį, sausio 7 d., 7:30 val. vak. Barbizon Plaza Salon de Musique salėj, 101 West 58tr St., (kampas 6th Ave) New York City.

Programoje dalyvauja sekantieji artistai: Violetta Kalma, koloraturinis sopranas, Francis Stanko, basas — baritonas, Salvatore Venitelli, smuikininkas, Vytautas Bacevičius, pianistas — kompozitorius.

Svečiams $1.0 (taksus įskaitant).

Bacevičiaus Muzikos Klube visuomet dalyvauja ir lietuvių žymūs artistai. Tuo būdu prof. Vytauto Bacevičiaus klubas vaidina didelę kultūrinę — propagandinę rolę, aukštai iškeldamas lietuvių vardą Amerikoje.

Visi muzikos mėgėjai maloniai kviečiami atsilankyti klube, sausio 7 d.

TOKIOS TOKELĖS

Mr. Trumano jausmai (šiuo atveju nesvarbu, kad jis yra Amerikos prezidentas), išreikšti jo laiške muzikos kritikui dėl dukters, kaip dainininkės neįvertinimo, pasirodo, yra suprantami daugelio tėvų, kurių vaikai žengia į meno viršūnes.

Florence Korsakaitė, pasikalbėjusi telefonu prieš savo koncertą su savo tėvuku Los Angeles, papasakojo jo nuomonę apie Trumano tėviškai-amerikonišką dukters užstojimą. Jis, Korsakas deja nesąs tokioj visuomeninėj padėty, kad jis galėtų grąsyti nebaustas tokiais žodžiais, kad kritikui po susitikimo reikėsią naujos nosies arba net ramsčių. Rizikuodamas tokią baudsmę, kokią Amerikoj laukia kiekvieną šiaip grąsintoją, jis esąs tokios nuomonės: jeigu jau atsisėsti į kalėjimą, tai daug maloniau atsisėsti ne už grąsymą sudaužyti nosį, bet už jos sudaužymą.

Kai jis girdi telefone tiktai linksmą, dukters juoką, jis pratęsia pasikalbėjimą labai svariu argumentu: Pas jį kaip tik svečiuojasi Jack Dempsey, buvęs pabaisa daugelio kumščies didvyrių. Juodu kasdien skiria po valandą laiko pratimams. Darbo vaisiai esą tokie, kad Dempsey užtikrinęs dainininkės tėvą, jog New Yorke tikrai nebėsą muzikos kritikų tarpe stipruolių, kurie galėt įpaginti savo nosį nuo Mr. Korsako smūgio.

"Bet aš sakau tiktai tau,, ir niekam kitam," taria baigdamas pasikalbėjimą dainininkės tėvas. "Aš atsirasiu po koncerto New Yorke ir padarysiu originaliau negu padarė Harry Truman,— žinoma, jeigu bus reikalas."

Beje, tokio reikalo neiškilo. Drasųs ir daug iš dainininkės reikalaują New Yorko kritikai rado Florence Korsakaitę talentinga dainininke, žadančia muzikos mėgėjams dar daugiau meno sekančiuose koncertuose. Antrasis jos koncertas New Yorke, po pasirodymo Times Hall salėj, bus kaip kitoj vietoj skelbiama, Vienybės jubiliejinio baliaus proga, vasario 4 d.

***

Kalėdų antros dienos vakare rieda Long Island traukinys į New Yorką su žmonėmis, kurie galėjo pratęsti šventės malonumus kiek atokiau nuo pilkojo didmiesčio gyvenimo. Prie pensijos amžiaus artėjąs vagono konduktorius nesitenkina bilietų tikrinimu ir pardavinėjimu. Jis užkalbina jauną ponią mezgančią vaikui kojinaitę, ištaria keletą pagyros žodžių už jos susirūpinimą žiemos reikmenimis: Jos babby tikrai jai atsidėkosiąs: — tegu ji, motina, tiktai turinti kantrybės, kol jis pradėsiąs kalbėti. Jauna motina juokiasi visu balsu, aplinkiniai keleiviai pritardami šypsosi.

Konduktorius apdalina po bilietą tris portorikiečius, užkalbindamas juos ispaniškai. Kas tretysis žodis yra, žinoma maniana. Tai pokalbis dėl geros nuotaikos, ne iš pareigos. Priėjęs prie manęs, jis nesiskubina aprūpinti mane bilietu, bet ima kartu su manim skaityti mano laikraštį: "Ich wanderte aus.. Neue Heimat Australien" (Aš emigravau. Nauja tėvynė Australija). "O, jūs esate vokietis! Darbščiausi žmonės, švariausi nameliai, tvarkingiausi piliečiai — tai vokiečiai," spėju pusiau vokiškai, pusiau angliškai išsireikšti konduktorius, kol jis atsisėda greta manęs, nusiteikęs ilgesniam pokalbiui.

Aš jam imu aiškinti, kad aš ne vokietis, o lietuvis. Tik laikraštis vokiškas, Franfurter Illustrierte. Su pasidžiavimu jam papasakoju, kad šiame žurnale rašo geras draugas (Pulgis Andriušis) apie savo kelionę į Australiją ir tenykštį gyvenimą.

Nesvarbu, kad lietuvis. Jūs visi tenai iš anapus okeano esate senos kultūros žmonės, skaitote vienų ir kitų tautų knygas, laikraščius, kurių taip pasigenda Amerika, kada Amerika dabar žmonių trūkumą mėgina užpildyti tokiais va tipais (jis primerkęs aki parodo į netoliese sėdinčius portorikiečius).

Konduktorius pasisako esąs airis. Jis nemėgsta tokių tipų kaip Hitleris, bet ką aš manąs apie Morgenthau planą ir ką aš žinąs, kokios jėgos už to plano slepiasi. Jis perima iš manęs žurnalą. Bevartydamas užtinka Trevor-Roper straipsnį apie paskutines trečiojo reicho dienas, pavadintą "Ponas reicho ministeri, Rooseveltas mirė". Man žiūrint į Hitlerio, Himmlerio ir kitų nacių galiūnų paveikslus tame pačiame žurnale, ir besiklausant kaip amerikietis nesivaržydamas ėmė drebėti kaltinimą po kaltinimui mirusiam prezidentui, lyg ir nejauku pasidarė: aš juk esu čia tik naujokas ir geriausia, kad ir ne iš baimės tai manda gumo, turiu daugiau klausytis, negu kalbėti tokiais politiniais klausimais.

Konduktorius į pokalbį pasiskubino įtraukti prisėdusį šalimais savo draugą. Jam buvo svarbu turėti liudininką, be paliovos pritariantį, kad visos pokarinės nelaimės, neišskiriant ir naujas karas yra mirusio preidento trumpare-gystės pasekmės.

Man reikėjo išlipti Flushing stotyje. Konduktorius pasodino atgal. Malonu jam kalbėtis su naujais žmonėmis iš Europos. Esą, man ir iš Pennsylvanijos stoties nebūsią toliau iki Brooklyno. O dėl papildomo bilieto tegu aš nesirūpinu.

Man buvo kiek toliau per Pennsylvanijos stotį, bet nepatogu rodyti, kad nevertinu pasikalbėjimo su Long Island traukinių konduktorium, kas būtų netiesa.

Šiandien visam pasauliui įdomu patirti, ką galvoja Amerikoj žmogus iš šaligatvio.

Vai Noris

TRADICINIS
MOTERŲ VIENYBĖS
NAUJŲ METŲ SUTIKIMO BALIUS
įvyks
1950 m. gruodžio 31 d.
NICHOL'S INN
948-50 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.
VALGIAI IR GĖRYMAI.
ŠOKIAMS GROS AD. JEZAVITO ORKESTRAS
Pradžia 8,30 v. v.
Kviečiami dalyvauti visi Moterų Vienybės draugai bei prieteliai.

Vienybės
JUBILIEJINIS KONCERTAS
65 metų laikraščio įsikūrimo sukakties proga.
Bus labai įdomi programa.
Sekmadienį, 1951 m. vasario 4 d.
Pradžia 4 val. pp.
WEBSTER HALL
(Trečioji Ave. ir 11th St.)
New York, N. Y.

NAUJŲJŲ 1951 METŲ SUTIKIMAS
KNAPP MANSION SALĖJE, 550-54 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
Programoje dalyvauja
1. Operos solistas Ipolitas Nauragis,
2. Dainų Kvartetas "Aitvarai" vad muziko Aleko Mrozinsko,
3. rašytojas Leonardas Žitkevičius ir
4. dramos aktorius Vitalis Žukauskas.
PROGRAMOS PRADŽIA 10 VAL. VAKARE
Šokiams iki 4 val. ryto gros džiazo orkestras
Įžanga: $2.50.
Bilietai — Kvietimai galima ir patariama iš anksto įsigyti J. Ginkaus Kavinėje, 495 Grand St., arba užsisakyti tel. GL. 5-6262.
Moksleiviams — studentams, (nedirbantiems) įžanga $1.50, prie įėjimo perkant.
Visus maloniai kviečia S. ŠVIESA, N. Yorko Skyr.

DAvenport 6-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 Grand Avenue
Maspeth, N. Y.

Viena gražiausių užeigų Brooklyne ir apylinkėje
WARWICK INN, Inc.
Edward & Aldona Polk, Sav.
BARAS IR RESTORANAS
Įvairiausi gėrimai
LIETUVIŠKA NUOTAIKA
2836 FULTON STREET,
Brooklyn 7, N. Y.
TAylor 7-9852

MIČIULIO RŪBŲ KRAUTUVĖJE...

Jūs galite gauti paltų ir siūtų žemesnėmis kainomis, negu bet kurioje New Yorko krautuvėje.
Bet, svarbiausia, jūs čia turite tą patį, šimto procentų vilnos ir pirmos rūšies darbo drabužių pasirinkimą. Nueikite persitikrinti!
E. P. MITCHELL CO.
Manufactures of
FINE CLOTHES FOR MAN
1245 BROADWAY BROOKLYN 21, N. Y.
GL 5-2246
(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT Linija).